Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 1 (5127)
СТУДЗЕНЬ
1
АЎТОРАК
1935 г.
ГОД ВЫДАННЯ XVIII

Эрзанская бібліятэка ім. Горкага
Ин. 2677

Пролетарыі ўсіх краін, злу

Шаснаццаць год таму назад, 1 студзеня 1919 года, пры брацкай дапамозе пролетарыята ўсяго СССР, разграміўшы і выгнаўш
таў, была створана Беларуская Совецкая Социялістычная Рэспубліка.

Крывёю лепшых сыноў нашай геранчнай Чырвонай арміі і партызан ачышчана была Совецкая Беларусь ад германскіх інт
белапалякаў, ад белабандыцкіх шаек.

Гіганцкі вялікі гістарычны шлях прайшла Совецкая Беларуская Рэспубліка за 16 год свайго існавання. З краіны прыгнечан
воленай царызмам, чорнасоценнай паліцэйшчынай і памешчыкамі, з краіны з адсталай сельскай гаспадаркай, з выключна слабай
васцю — Беларусь пад кіраўніцтвам партыі пры брацкай дапамозе СССР ператварылася ў краіну бурна будуючагася социялізма
індустрыяльна-аграрную, у краіну суцэльнай граматнасці, у краіну высокай тэхнікі як у прамысловасці, так і ў сельскай гаспада

Гэтых поспехаў Совецкая Беларусь дабілася таму, што яна мае такую партыю, як наша большэвіцкая партыя, ленінская пар
ле якой стаіць правадыр працоўных усяго свету таварыш Сталін.

Пройдзеныя намі 16 год барацьбы за социялістычную Совецкую Беларусь клічуць нас яшчэ цясней згуртавацца вакол пар
любімага правадыра партыі і сусветнага пролетарыята таварыша Сталіна, яшчэ вышэй узняць свой творчы энтузіязм, яшчэ ма
чыць сваю класавую пільнасць, сакрушаючы ўсякія прошукі ворага, яшчэ больш мацаваць абарону нашай краіны, магутнасць
арміі.

БССР была, ёсць і будзе верным баявым фарпостам соцыялізма на заходняй мяжы з капіталістычным светам.

Бадзёра і ўпэўнена ўступае Краіна Советаў у 1935

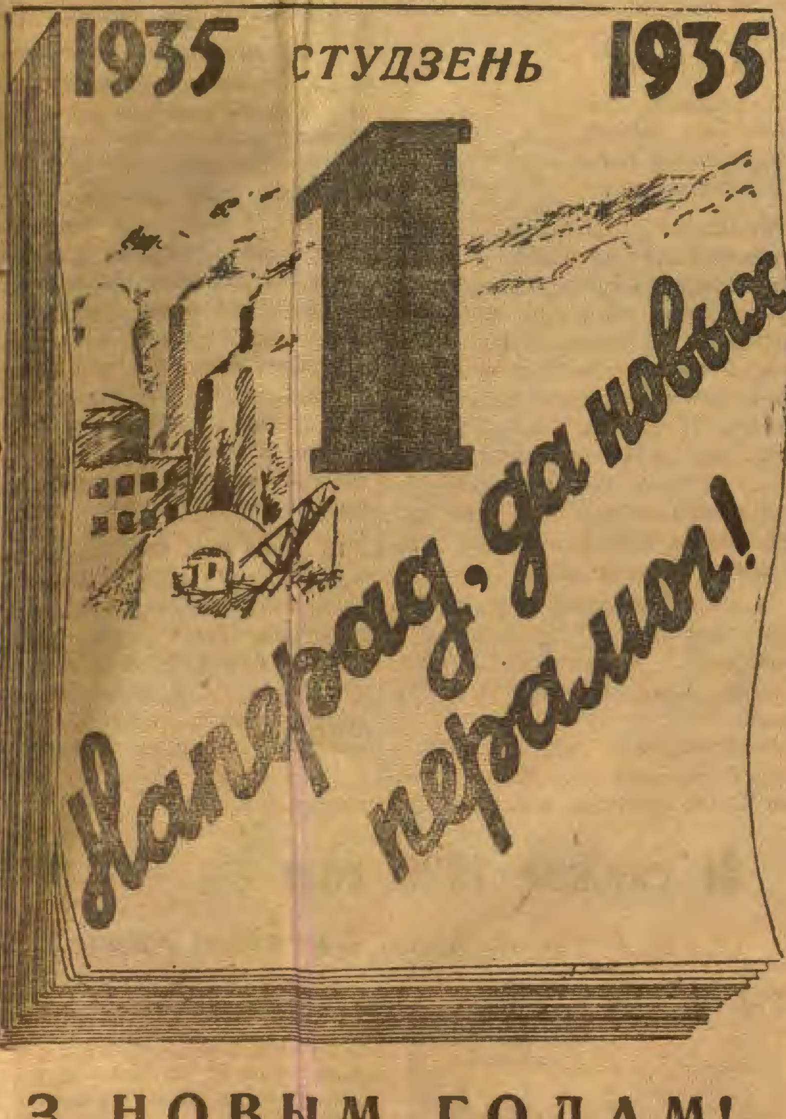

МЕНСКАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ ВЫКАНАЛА ГАДАВЫ ПРОМФІНПЛАН

31 снежня ўся прамысловасць Менска — саюзная, мясцовая і промкааперацыя — поўнасцю выканала гадавую праграму на 100,3 проц. Па плану трэба было выпусціць прадукцыі ў 1934 годзе на 176.262,4 руб. 31 снежня фактычна выпушчана прадукцыі на 176.791,6 рублёў, што складае 100,3 проц.

Менская прамысловасць пад кіраўніцтвам ЦК і Менгаркома КП(б)Б, на аснове ажыццяўлення гістарычных рашэнняў XVII з'езда партыі, указанняў правадыра таварыша Сталіна і рашэнняў майскага пленума ЦК КП(б)Б, здолела перамагчы сваё адставанне (у 1933 г. план быў выканан на 88,3 проц.) і выканала сваё абавязацельствы перад совецкай дзяржавай.

Гэта дае ўпэўненасць у тым, што ў надыходзячым трэцім годзе другой пяцігодкі — 1935 г. — прамысловасць сталіцы БССР будзе з гонарам змагацца за ажыццяўленне вялікіх задач, высунутых тав. Сталіным па асваенню тэхнікі, і будзе ў першых радах прамысловасці БССР па выкананню колькасных і асабліва якасных паказальнікаў, дабіваючыся сістаматычнага паляпшэння якасці прадукцыі, росту прадукцыйнасці працы і зніжэння сабекошту.

Планавая камісія Менгорсовета
ШУЛЬКІН.

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ ГОМЕЛЯ ВЫКАНАЛА ГАДАВЫ ПЛАН

ЦК КП(б)Б — тав. ГІКАЛО.
СНК БССР — тав. ГАЛАДЗЕДУ.
ЦСПСБ — тав. КАВАЛЬЧУКУ.
РЭДАКЦЫЯМ ГАЗЕТ «ЗВЯЗДА» і «РАБОЧИЙ».

У рэзультаце аграмаднай штодзённай дапамогі ЦК КП(б)Б і персанальна таварыша **Гікало**, у барацьбе за выкананне рашэнняў ЦК ВКП(б) аб гомельскай партарганізацыі, за ідэйнае згуртаванне гомельскіх большэвікоў і пролетарыяў Гомельшчыны, палепшыўшы якасць партыйна-масавай работы, соцспаборніцтва, ЗОТаўскі рух, гомельскія большэвікі і пролетарыі, ажыццяўляючы рашэнні XVII з'езда партыі, дабіліся выканання ўсёй прамысловасцю Гомеля (у тым ліку сампромкааперацыяй) гадавога промфінплана 1934 года на 100,5 проц. (план — 155.588.700 руб., выканана на 156.658.600 р.).

У наступаючым трэцім годзе другой пяцігодкі ставім сваёй задачай ператварыць указанне таварыша **Сталіна** ў гутарцы з металургамі ў штодзённую праграму разгорнутай партыйна-масавай работы ўсіх арганізацый з жывым чалавекам-будаўніком соцыялізма і на гэтай падставе забяспечыць поўнае выкананне і перавыкананне з дня ў дзень, з дэкады ў дэкаду промфінплана і ўсіх якасных паказальнікаў як на вытворчасці, так і ў тэхнічнай вучобе.

Сакратар гаркома КП(б)Б
ШАФАРЭНКА.
Старшыня горсовета
МАЛАШОНАК.
Старшыня горпрофсовета
ШАПІРО.

ПЕРАМОГАМІ СУСТРАКАЕ СОВ
БЕЛАРУСЬ 1935 ГОД

⊙ Упершыню за перыяд 1931-1934 гг. **шкляная прамысловасць БССР** выканала гадавы промфінплан.

На імя сакратара ЦК КП(б)Б таварыша **Гікало**, старшыні СНК тав. **Галадзеда**, старшыні ЦВК тав. **Чарвякова** і рэдакцыі «Звязды» паступаюць шматлікія рапарты аб датэрміновым выкананні плана фабрыкамі і заводамі, леспрамгасамі БССР. Раённыя камітэты партыі дакладваюць аб выкананні фінансавага плана, выкананні планаў загатовак.

⊙ Віцебская швейная фабрыка **«Сцяг індустрыялізацыі»** ўпершыню за час свайго існавання выканала гадавы план.

⊙ Шклоўская папяровая фабрыка **«Спартак»** датэрмінова скончыла гадавую праграму.

⊙ Датэрмінова выканала гадавы промфінплан бабруйская швейная фабрыка **імя Дзяржынскага**.

⊙ Упершыню выканала гадавы промфінплан **Якаўлевіцкая** суконная фабрыка.

⊙ Фабрыка **імя Кагановіча** (Менск) датэрмінова выканала гадавы промфінплан.

⊙ Выканаў вытворчую гадавую праграму **трэст будматэрыялаў**.

⊙ Завод **«Чырвоны хімік»** выканаў гадавы план.

⊙ Магілеўская швейная фабрыка імя **Валадарскага** ўпершыню за час свайго існавання 31 снежня выканала гадавы план.

⊙ **Бабруйскі раён** 31 снежня выканаў сваё самаабавязацельства па закупцы хлеба.

⊙ **Лёзненскі** раён выканаў план мясапаставак 1934 г.

⊙ **Дзяржынскі** раён гадавы план мясапаставак у 7.730 цнт. выканаў поўнасцю. Разгорнута здача авансам у лік 1935 г.

⊙ Соўгас «Вейн... выканаў гадавы пл... 723,5 цнт. Здана ... цнт.

⊙ Соўгас Пача... га свінаводтраста ... выканаў гадавы п... 104 проц. Гадавы ... выканан на 109 п...

⊙ Соўгас «Усц... чы выканаў на 10... здачы — на 105 ...

⊙ Соўгас «Го... дзяржаве 913,5 ... складае выкананне ... проц. 30 снежня ... трактароў.

⊙ Свінасоўгас ... раён) гадавы план ... канаў на 100,37 ... план здачы масла...

⊙ План мясазд... **скаму** свінаводтрэс... 30 снежня выкана...

⊙ **Слуцкі** лесп... выканаў гадавы п... будаўнічага лесу н... —120 проц., па вы... проц., дроў—111,2 ...

⊙ **Асіповіцкі** ле... нова выканаў пл... IV квартала на 1... строю 101 проц., д...

⊙ **Бабруйскі** ле... снежня загатовіў д... 101 проц. плана, в... 101 проц., дроў—1...

⊙ **Аршанскі** ра... па дровалесазагато... выканаў на 100 п...

⊙ **Мозырскі** ле... план загатоўкі дл... выканаў на 107,3 ... 113,3 проц. Выва... Праграма па эксп... на па ўсіх асарт...

З НОВЫМ ГОДАМ!
З БОЛЬШЭВІЦКІМ ШЧАСЦЕМ!

Наступіў 1935 год. **ВАСЕМНАЦЦАТЫ** раз сустракае наша вялікая совецкая радзіма сваё першае студзеня. Прайшло якіх-небудзь 40 год з таго часу, калі вялікі ленінскі геній начартаў КАНКРЭТНУЮ праграму барацьбы за дыктатуру пролетарыята, за ажыццяўленне комунізма у нашай краіне і ва ўсім свеце. Якіх-небудзь 35 ГОД аддзя... ... у якой расцвілася грамадзянская ...

яшчэ такая краіна, каб творы вялікіх мысліцеляў чыталіся ДЗЕСЯТКАМІ МІЛЬЁНАЎ.

Толькі ў краіне Советаў, толькі ў краіне социялізма выхоўваецца маладое пакаленне здаровых, свядомых, бадзёрых, вясёлых грамадзян. Толькі ў нашай, перажываючай небывалы ўздым творчы ўздым нас; толькі ў нашай краіне, ... грудзю, свабодна мысліць, магчымы ...

ПЕРАМОГА „АЗНЕФТИ“

Закаўказскі краявы камітэт ВКП(б) і «Азнефть» у рапарце на імя таварышоў **Сталіна, Молатава і Орджанікідзе** паведамляюць:

«Бакінскія большэвікі, рабочыя-ўдарнікі, інжынеры і тэхнікі 28 снежня выканалі план здабычы нафты 1934 года ў **19 млн. тон.** Здабыта 19.019.956 тон. Перавыканан таксама план перапрацоўкі нафты — перапрацавана 13.260 тыс. тон, або 102 проц. плана».

ГУМОВАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ ВЫКАНАЛА ГАДАВЫ ПЛАН

Заводы гумовай прамысловасці 29 снежня выканалі гадавую праграму, выпусціўшы 1,5 млн. аўтамабільных шын, 65 млн. пар гумавога абутку і розных гумовых вырабаў на 410 млн. руб.

ЯШЧЭ ВЫШЭЙ УЗНІ...
РЭВОЛЮЦЫЙНУЮ ПІЛЬН...

Сцёрта з твару совецкай зямлі банда жалюгодных ворагаў рабочага класа, капіталістаў і ўсіх працоў... ...

... волюцыя на слу... платных агентах ... Няхай ведаю...

НА ЗЛЁЦЕ УДАРНІКАЎ МЕНСКА

...свае. Якія-небудзь 35 ГОД назад... ...ным мас: толькі ў нашай краіне,

...Сёння, у якой расцвіла гра... ...дзянскае полымя. Сцяборі Якія-небудзь 30 ГОД аддзяляюць нас ад крывавага 9 студзеня, ад ПЕРШАЙ рэвалюцыі. Ніхто з нас не забудзе, як 20 ГОД таму назад пэўна студзеня мільёны людзей сцякалі ў акопах, пад грукат гармат, асляпляемыя і атручваемыя ядавітымі газамі, паміраючы ў імя нажывы кучкі каралёў капітала і памешчыкаў. «Чапаеў» толькі гэтымі днямі напомніў нам аб вялікай крайняй эпосе грамадзянскай вайны. Яшчэ-ж 15 ГОД таму назад першае студзеня рабочыя і сяляне сустракалі на франтах грамадзянскай вайны, дабіваючы астатні дзянікінцаў, калчакоўскіх, юдзеніцкіх і іншых белагвардзейскіх банд. Толькі 16 год аддзяляе нас—рабочых, працоўных Беларусі—ад гістарычнага дня стварэння БЕЛАРУСКАЙ СОВЕЦКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭСПУБЛІКІ. ЯШЧЭ-Ж 10 ГОД ТАМУ НАЗАД наша краіна залечвала раны імперыялістычнай і грамадзянскай вайны. АДНАЎЛЯЛІСЯ СТАРЫЯ заводы, фабрыкі, майстэрні, паравозы, на прадпрыемствах зноў збіраліся старыя рабочыя. Яшчэ-ж 5 ГОД ТАМУ НАЗАД першае студзеня наша вёска сустракала НА РАЗДАРОЖЖЫ, у вёсцы ішла барацьба за суцэльную калектывізацыю. Сёння, ПЕРШАГА СТУДЗЕНЯ 1935 г., успамінаючы прайшоўшыя пяцігодкі, тым ярчэй прадстаўляем мы сабе грандыёзныя перамогі ў нашай краіне.

Побач з светам капіталізма з яго тысячамі закрытых прадпрыемстваў, з дзесяткамі мільёнаў беспрацоўных і выміраючымі рабочымі сем'ямі, з сотнямі мільёнаў разораных і галодных сялян і выміраючых вёскамі; побач з светам капіталізма, дзе вораючым штогод мільёны да самагубстваў, з яго бясконцым злачынным фашысцкім тэрорам, з яго концлагерамі, працоўнымі турмамі; побач з светам капіталізма, душачым усякую свабодную мысль, спальваючым творы найвялікшых мысліцеляў і паэтаў чалавецтва, хаваючым талентлівыя тэхнічныя вынаходствы, асуджаючым на прагабанне мільёны здольных, маладых інжынераў, дактароў, тэхнікаў, атручваючым маладое пакаленне атрутай шавінізма і нацыяналізма, — побач з гэтым светам капіталізма, праклінаемым працоўным чалавецтвам, горда ўзвышаецца непрыступная крэпасць сусветнага комунізма, аплот і надзея ЎСЯГО чалавецтва— ВЯЛІКАЯ КРАІНА СОВЕТАЎ.

У нас няма закрытых прадпрыемстваў. Наадварот, літаральна кожны дзень мы адкрываем новыя фабрыкі і заводы, шахты і домны. У нас усюды ствараюцца і квітнеюць новыя соцыялістычныя гарады— новыя ўзоры культуры, паказальнік клопатаў урада і партыі аб працоўным чалавеку. У нас не толькі няма беспрацоўных, але, наадварот, кожны год у соцыялістычную індустрыю ўліваюцца новыя мільёны. Рост заможнасці ў нашай вёсцы, найвялікшы працоўны і культурны ўздым у калгасах — хіба гэта не найярчэйшы кантраст з пакутамі і галаднай сотнямі мільёнаў у капіталістычнай вёсцы. У нас кожны дзень прыносіць новыя тэхнічныя вынаходствы. Творчая мысль у нашай краіне б'е крыніцай. Дзесяць ...[illegible]

...групам, свабодна мысліць, магутны росквіт асобы і жыццё чалавека становіцца поўнацэнным.

Агледзімся толькі на мінулы 1934 год. Што было там, у свеце капіталізма? ПАЎСТАННІ АЎСТРЫЙСКІХ І ІСПАНСКІХ рабочых, якія падняліся супроць фашысцкага тэрору, супроць голаду і галечы, паднялі сцяг советаў. Грандыёзныя стачачныя баі амерыканскіх тэкстыльшчыкаў, рабочых Сан-Франціска. Сялянскія бунты ў Польшчы, Румыніі і радзе іншых краін. Партызанская вайна кітайскіх сялян у Манчжурыі. Гераічная барацьба кітайскай чырвонай арміі. Разгул фашысцкага тэрору і адначасова нястомная падпольная работа брацкіх компартый Германіі, Польшчы і другіх краін. Шалёная гонка ўзбраенняў. Рост голаду і галечы народных мас. Далейшае закрыццё не толькі прадпрыемстваў, але і ВНУ і школ.

А чым быў 1934 год у нашай краіне Советаў? 1934 год у гісторыю краіны Советаў увойдзе як год найвялікшых перамог у барацьбе за аўладанне тэхнікай. Вялікая перамога металургаў, пуск раду машынабудаўнічых гігантаў, выратаванне чэлюскінцаў, паход ледакола «Литке», прабег аўтамабіляў праз пустыню Каракум — усё гэта незабываемыя старонкі нашых гіганцкіх тэхнічных перамог. Нашы гістарычныя перамогі на фронце сельскай гаспадаркі знайшлі сваё яркае выражэнне ў дэкрэце аб адмене хлебных картак, які выклікае далейшы ўздым матэрыяльнага добрабыту мас. ВЫБАРЫ Ў СОВЕТЫ наглядна паказалі, як вырас культурна і палітычна працоўны грамадзянін Совецкага Саюза. Выбары ў советы, у якіх прынялі АКТЫЎНЫ ўдзел ДЗЕСЯТКІ МІЛЬЁНАЎ, былі гіганцкім люстрам, адлюстроўваўшым наша сучаснае і будучае.

1934 год указаў краіне—рашэннямі XVII з'езда партыі—шлях бліжэйшых гадоў, шлях пабудовы бяскласавага соцыялістычнага грамадства.

Вялікая краіна! Вялікі яе справы! Геніялен і мудр яе любімы правадыр!

Мы ўступаем у новы 1935 год бадзёра і ўпэўнена, ведаючы, што ён прынясе нам новыя перамогі, новае, яшчэ больш раданае і шчаслівае жыццё. Мы ўступаем у новы 1935 год, напутствуемыя мудрымі ўказаннямі правадыра, што «галоўнае цяпер — У ЛЮДЗЯХ, аўладаўшых тэхнікай».

Пачытайце сёнешнія выступленні вучоных, пісьменнікаў, дырэктароў, будучых інжынераў, ударнікаў, старшынь калгасаў, ударнікаў ферм. Якія надзвычайныя планы, творчыя замыслы, якая цяга да культурнага, радаснага жыцця! І ўсё гэта не мары, не фантазіі, а строга рэальныя намячэнні-планы. Што можа процістаяць гэтай вялікай, паступальнай сіле. Раздавіўшы контрэволюцыйную гадзіну, ахвосце трацкісцка-зіноўеўскай апазіцыі, яшчэ больш згуртаваўшыся вакол партыі і любімага правадыра таварыша СТАЛІНА, краіна Советаў шматмільённай, сталёвай кагортай уступіла ў новы 1935 год.

З новым годам, з большэвіцкім шчасцем, краіна Советаў, краіна соцыялізма!

...актыва абмяркоўвалі ...ўся агульнагарадскі ...алёт ударнікаў Менска. Пасля абрання ганаровага і дзелавога прэзідыума з дакладам аб выніках гаспадарчага 1934 года і задачах у трэцім годзе другой пяцігодкі — 1935 годзе — выступіў сакратар Менгаркома КП(б)Б т. Рыскін.

У яркай, паўтарагадзіннай прамове тав. Рыскін усебакова прааналізаваў работу прамысловасці ста... ...ныя, баявыя задачы на новы год.

Пасля даклада разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі. Выступалі гаспадарнікі, сакратары парткомаў, старшыні фабкомаў. Яны гаварылі аб сваіх поспехах і аб задачах на 1935 год. Ударнікі адстаючых прадпрыемстваў перад тварам новага года далі абяцанне: ударнай работай забяспечыць сістэматычнае выкананне промфінплана і ў бліжэйшы час выйсці ў лік перадавых.

...[illegible] ...гадчык прамыслова - транспартным аддзелам ЦК КП(б)Б тав. Гетфрыд. Пасля яго выступлення перадавому чырвонасцяжнаму заводу імя Варашылава быў урачыста ўручан чырвоны пераходны сцяг Менгаркома КП(б)Б і рэдакцыі газеты «Рабочий».

Удзельнікі злёта, пад гром апладысментаў, паслалі прывітальныя тэлеграмы тт. Сталіну, Шверніку і Гікало. (БЕЛТА).

...[illegible] Саюза. Распраўлена кучка підлотаў, мерзкіх здраднікаў совецкай радзімы, вырадкаў у партыі і совецкай улады жыццё незабыўнага слаўнага кіраўніка тав. С. М. Кірава.

Навуковыя і тэхнічныя работнікі Беларускай Акадэміі навук сустрэлі прыгавор ваеннай калегіі Вярхоўнага суда з поўным і безагаворачным адабрэннем. Вярхоўны суд сваім прыгаворам над бандай агалцелых і зарваўшыхся фашысцкіх галаварэзаў выканаў волю ўсіх працоўных нашага Саюза, выканаў наша аднагалоснае патрабаванне бязлітаснай расправы з гадзінай, укусіўшай партыю.

Біта стаўка трацкісцка-зіноўеўскага контррэволюцыйнага атрэп'я.

Біта стаўка сусветнай інтэрвенцыі.

Няхай плача сусветная контррэ... ...[illegible] ...алюцыя бясцыльных арганізацый, што такі лёс чакае кожнага з іх, хто асмеліцца замахнуцца супроць новага свету, супроць жалезных законаў дыктатуры пролетарыята, супроць радаснай соцыялістычнай працы, супроць жыцця лепшых сыноў нашай радзімы.

Яшчэ вышэй узнімем рэволюцыйна-класавую пільнасць на нашым участку работы, яшчэ з большай энергіяй і энтузіязмам будзем змагацца за выкананне дырэктыў партыі і ўрада, яшчэ мацней згуртуемся вакол нашай партыі і нашага любімага правадыра таварыша Сталіна.

Акадэмікі: ГОРЫН П. О., ДОМБАЛЬ Т. Ф., ПАНКЕВІЧ, ГРЭДЫНГЕР, ШЧЭРБАКОЎ, МАТУЛАЙЦІС; прафесары: КІРУШЫН, АГУРСКІ, Н. КАЗЛОЎ, ПІОТУХОВІЧ, ЛАМЦЕЎ, ДАРОЖКІН; навуковыя працаўнікі: ЛЯПІЧ, МАТУСЕВІЧ, ЛУШЧЫЦКІ, КУНІЦКІ.

За рубяжом

ГЕРМАНСКІЯ ФАШЫСТЫ ПАДРЫХТОЎВАЮЦЬ КОНЦЛАГЕРЫ ДЛЯ АНТЫФАШЫСТАЎ

ПАРЫЖ, 30 снежня. (БЕЛТА). Згодна паведамлення друку, лідэр соцыялістычнай партыі Саарскай вобласці Макс Браун паведаміў прадстаўнікам замежнага друку аб наступнай заяве, зробленай яму пад прысягай былым службовай асобай нацыянал-соцыялісцкай арганізацыі «Германскі фронт» у рабочым гарадку Нейкірхен Фішэрам. Фішэр заявіў, што кіраўнікі нацыянал-соцыялісцкай арганізацыі даручылі яму загадзя абсталяваць сакрэтным чынам у Нейкірхене памяшканні для канцэнтрацыйнага лагера, у якім пасля правядзення плебісцыта павінны быць інтэрніраваны праціўнікі фашыстаў. Пры тым ён паведаміў, што ўжо быў складзен спіс са 100 асоб, падлягаючых зняволенню ў канцэнтрацыйны лагер. 29 чэрвеня пасля абсталявання гэтага лагера Фішэр выехаў у Берлін, дзе меў гутарку з Шпанолем — тагочасным кіраўніком «Германскага фронта». У часе гэтай гутаркі Шпаноль, паводле слоў Фішэра, заявіў, што 13 студзеня 1935 года ён разам з нацыянал-соцыялісцкімі атрадамі ўступіць у Саарскую вобласць.

Год галечы і беспрацоўя

ПАРЫЖ, 30 снежня. (БЕЛТА). Французскі друк у песімістычным тоне падводзіць вынікі за мінулы год. Газеты называюць яго «крывавым годам», а таксама, годам галечы і беспрацоўя».

У эканамічных аглядах, якія з'явіліся сёння ў радзе газет, канстатуюцца масавае руйнаванне і банкруцтвы, скарачэнне аб'ёму прадукцыі і гандлю.

ПАСЛЯ РАЗРЫВУ ВАШЫНГТОНСКАГА ДАГАВОРА

ЛОНДАН, 29 снежня (БЕЛТА). Адначасова з паведамленнем урада ЗША ў Вашынгтоне аб разрыве вашынгтонскага дагавора Японіяй, японскі пасол у Лондане Мацудайра паведаміў аб тым-жа англійскае міністэрства замежных спраў.

Згодна паведамлення агенцтва Рэйтэр, у брытанскіх урадавых колах выказваюць вялікі жаль па поваду разрыву Японіяй вашынгтонскага дагавора, хоць прызнаюць, што ніхто не можа аспрэчваць поўнага права Японіі зрабіць такі крок: Лічаць, што разрыў вашынгтонскага дагавора можа мець непажаданыя вынікі для агульнай справы раззбраення. «Англія,— гаворыць далей агенцтва — імкнецца зрабіць усё магчымае для таго, каб забяспечыць пагадненне, якое замяніла-б сістэму дагавароў, разарваную Японіяй».

**

НЬЮ-ЁРК, 29 снежня (БЕЛТА). Згодна паведамлення з Лондана «прадстаўнік ЗША» (прозвішча якога не ўказваецца) заявіў, што рашэнне Японіі разарваць вашынгтонскі дагавор стварае пагрозу палітычнай стабільнасці на Ціхім акіяне і пацягне за сабой гонку ў ваенна-марскім будаўніцтве пасля сканчэння тэрміну дагавора. Далей «прадстаўнік ЗША» заявіў, што разрыў Японіяй вашынгтонскага дагавора можа садзейнічаць устанаўленню больш цеснага англа-амерыканскага супрацоўніцтва ў ваенна-марскіх пытаннях. Тая-ж асоба заявіла, што магчымасць англа-амерыканскага ваенна-марскога пагаднення па сканчэнні тэрміну цяперашняга дагавора можа прымусіць Японію адмовіцца ад патрабавання парытэту.

«Нью-Ёрк Таймс» паведамляе з Лондана, што, на думку Нормана Дэвіса, Японія нясе ўсю адказнасць за правал лонданскіх марскіх перагавораў. «Дэвіс»,—піша газета. — не [illegible] вярнуцца ў Лондан, калі Японія карэнным чынам не перагледзіць сваёй пазіцыі. Пакуль што няма ніякіх адзнак таго, каб у пазіцыі Японіі адбыліся якія-небудзь змены».

ФЛОТ ЗША РЫХТУЕЦЦА ДА НЕБЫВАЛА ВЯЛІКІХ МАНЕЎРАЎ У 1935 ГОДЗЕ

НЬЮ-ЁРК, 29 снежня. (БЕЛТА). Як паведамляе газета «Таймс», што выдаецца ў Лос-Анжэлосе, у маючых быць наступнай вясной у Ціхім акіяне манеўрах ваенна-марскога і паветранага флота ЗША прыме ўдзел такая колькасць суднаў і аэрапланаў, якой яшчэ ніколі ва ўсёй сусветнай ваенна-марской гісторыі не было сканцэнтравана пад адзіным камандаваннем.

**

НЬЮ-ЁРК, 29 снежня. (БЕЛТА). Камандуючы флотам адмірал Рыус пацвердзіў паведамленні друку аб тым, што манеўры флота ЗША вясною будуць адзначацца небывала вялікімі памерамі. Адмірал Рыус указаў, што флот будзе манеўраваць з Алеуцкіх астравоў у напрамку на поўдзень і да астравоў Мідуэй, дзе будзе створана часовая база. 177 ваенных караблёў, якія будуць прымаць удзел у манеўрах, будуць мець у сваім складзе 14 лінкораў, 14 цяжкіх крэйсераў, 9 лёгкіх крэйсераў, 4 авіяносцы, 59 мінаносцаў, 32 падводныя лодкі і 9 тарпеданосцаў. У манеўрах будуць таксама прымаць удзел 577 самалётаў (замест меркаваўшыхся раней 477 самалётаў), у тым ліку 85 буйных разведчых самалётаў з вялікім радыусам дзеяння.

ТРЭЦІ ТУР МІЖНАРОДНАГА ШАХМАТНАГА ТУРНІРУ

ГАСТЫНГС, 29 снежня. (БЕЛТА). У трэцім туры міжнароднага шахматнага турніра ў Гастынгсе ў цэнтры ўвагі партыя Тамас—Батвінік. Чорныя ігралі сіцыліанскую ігру, але пасля слабага 11 ходу папалі ў дрэннае становішча. Іграючы лепшым чынам, Батвінік ураўняў ігру, аднак, пасля перапынку ўжо ў канцы дапусціў памылку і страціў 2 пешкі. Затым Батвінік здаўся.

Учора Менчык упарта супраціўлялася Капабланку, але папала пад атаку і вымушана склала зброю.

Ліліенталь выйграў у Мічэла, Мілнеры—Нормана. Партыя Эйве — Флор праходзіла пры перавазе Эйве, але скончылася ў нічыю.

На першым месцы — Тамас, маючы +3, Эйве і Ліліенталь, маючыя па два ачкі.

Заўтра вольны дзень.

СТУДЗЕНЬСКІЯ ДНІ БАРАЦЬБЫ і ПЕРАМОГ

Мы не пішам гісторыі, бо цяжка напісаць аб самых гістарычных трыццаці гадах з двух тысячагоддзяў. Мы не напамінаем аб вялікіх датах слаўнай эпохі, бо ні адна з іх ніколі не памрэ ў нашых сэрцах. Мы толькі выхапілі некалькі начэй з тых, што прайшлі з часу, як чалавецтва ўступіла ў дваццаты век. Мы толькі выбралі некаторых з тых нашых таварышоў, якіх гэтыя ночы засталі на розных трывожных і ганаровых месцах.

Гэтыя ночы—звычайныя ночы. Хіба толькі тым слаўны яны, што кожная з іх носіць адзнаку 31 снежня. Гэтыя таварышы звычайныя нашы таварышы. Хіба толькі тым гордыя яны, што кожны з іх носіць званне члена вялікай комуністычнай партыі.

Мы пераносім цябе, чытач, у розныя гады, мы павядзем цябе па розных гарадах, аб руку з рознымі людзьмі. Але ўсюды ты адчуеш, як верна, нязменна верна змагаючыся, ніколі не адступаючы, перамагаючы, будуючы, трыумфуючы, ішлі мы, ідзем мы і будзем ісці праз вякі, праз гісторыю, наперад, да перамогі комунізма.

31 снежня 1904 года

Месца дзеяння: Менск

І вось калі хатка напоўнілася густымі клубамі табачнага дыму і на ўсіх сталах стаялі непачатыя бутэлькі, высокі і худы чалавек за цэнтральным сталом у паўголаса сказаў:

— Шаўцы, расказвайце!..

Таксама ў паўголаса за суседнім сталом чалавек, сагнуўшыся над шклянкай, пачаў гаварыць як шаўцы Менска рыхтуюцца да забастоўкі.

— Зброя ёсць?—раптам перабіў яго худы.

Многія недаверліва пагляддзелі на яго, і тады ён ударыў кулаком па стале, так што начынне зазвінела. На стук ніхто не звярнуў увагі — чаго не бывае з п'янымі ў карчме. І толькі сядзеўшыя побач уважлівей прыслухаліся.

— Зброю,—ціха і гнеўна сказаў ён,—збірайце зброю! Эканамічныя забастоўкі скончыліся. Даволі спрачацца за капейкі. Мы пойдзем на вуліцы і патрэбуем свабоды.

— Свабоды,—глуха паўтарылі за суседнімі сталамі.

Вялікі скрыпучы гадзіннік з цяжкімі жалезнымі гірамі, вісеўшы над стойкай, паказаў без двух мінут дванаццаць. У напоўненую дымам і людзьмі хатку ў Камароўскім лесе прозным поступам уваходзіў 1905 год. Расчыніліся дзверы, нейкая заблудзіўшая ў лесе п'яная кампанія чыноўнікаў са смехам увалілася ў карчму. Ніхто з сядзеўшых у хатцы не дакрануўся да шклянак.

І толькі малады кучаравы тав. Алтэр, нікому невядомы па сапраўдным прозвішчу, шавец «Алтэр», фанатык, пераконаны тэарэтык і агітатар заспяваў песню. Ён спяваў не сумным, поўн'ямым голасам цвярозага чалавека. Валасы яго звіслі на вочы:

Налей, налей, товарищ,
Заздравную чару.

— Ну, шабаш, сёння новы год!..

Гаспадар кінуў калодкі ў вугал і падняўся. Падняўшыся, ён дастаў галавой да чорнай столі майстэрні і, як заўсёды, чыхнуў ад густога духу кіслай скуры, што сабраўся над столлю. Рабочыя майстэрні атрымалі па 1 р. 50 к. за тры дні (на свята) і выйшлі з майстэрні Сляпяна па Ляхаўцы: Рувім Шнейдэр, Каплан і Майсееў.

Цямнела хутка. На раскрыжаванні, як адліты з чыгуна, нерухома стаяў цень коннага жандара. У рабочым раёне з тратуараў абочваліся маўклівыя людзі з паднятымі каўнярамі і шапкамі, насунутымі на вочы. Яны зазіралі абрыўкі чужых размоў. Таварыш Каплан звярнуў у завулак і паклікаў за сабой.

— Разыходзьцеся па адным, — сказаў ён. — Іначай мы будзем сустракаць новы год у паліцэйскім упраўленні.

Пятнаццацігадовы Аўгуст Балцін спыніўся на раскрыжаванні: куды ісці? Ноч цёплая, паветра чыстае. Балцін азіраецца: ён стаіць на скрыжаванні амаль адзін. Вось і новы год. Зараз ва ўсім Газенпорце варожаць дзяўчаты, глядзяць у кафейную гушчу, шукаюць будучага. У Аўгуста Балціна амаль не асталося сяброў. У пятнаццацігадовага хлопчыка перавешалі, перастралялі і павезлі ў Сібір амаль усіх яго блізкіх. Другія, інтэлігенты, сынкі папаш, адрадзілі партыі і пакінулі яе. Чорныя крылы рэакцыі лунаюць над Расіяй. Дзе будучае? І юнак сціскае зубы. У яго ёсць захаваны далёка адрас канспіратыўнай кватэры. Партыя жыва! Будучае там, у цесным саюзе гэтых надзейных людзей!

Свісток. З-за вугла на Аўгуста рухаецца паліцэйскі. Аўгуста ведаюць. Тады Аўгуст паварочваецца і бяжыць на бліжэйшыя могілкі. Паліцэйскі даганяе «Мир на земле и в человецех благоволение»... Аўгуст скача праз могілкі, хаваецца ў цяні помнікаў, паліцэйскі спыняецца каля варот могілак і хрысціцца. Ноч, ды яшчэ навагодняя, на могілках страшна. Аўгуст ціха смяецца: вы баіцеся мёртвых, што-ж вы скажыце жывым?

Ад могілак ужо недалёка да заветнай кватэры. Тут стаіць ёлка. У пакоі за небагата прыбраным сталом, дзе толькі чай ды белы хлеб, сядзяць дваццаць чалавек. Аўгуст ледзь распазнае сярод іх некалькі знаёмых твараў. Як парадзелі рады. Яны гавораць у паўголаса. Каму якая справа да рабочых, сабраўшыхся адсвяткаваць новы год за скромнай ёлкай. «Мир на земле и в человецех благоволение»...

Але вось запальваюцца свечкі на ёлцы. Уздрыгваючы, гайдаюцца сусальныя анёлы. І тады ўстае незнаёмы таварыш з Рыгі, ад партыйнага цэнтра: слова для даклада па бягучаму моманту... «Нас мала асталося, — гаворыць таварыш з партыйнага цэнтра—але асталіся тыя, хто верыць у перамогу рэволюцыі, хто верыць у партыю. Мы не пойдзем на тэрор, як прапануюць нам трыццоўшыя ў роспач, мы не пойдзем на ліквідацыю партыі, як прапануюць нам трусы. Мы партыя пролетарыята, мы згуртуем свае сілы і прыдзе час, калі мы нанясем сакрушальны ўдар самаўладству...»

Гадзіннік у суседнім пакоі б'е дванаццаць. Адступае змрочны 1909 год. Нараджаецца год 1910-ты. І людзі мімаволі аблегчана ўздыхаюць. Людзі ясней бачаць перад сабой будучае. Свечкі на ёлцы гаснуць, сусальны ангел пахіснуўся. і, крануўшы яго плячом, міма ёлкі праходзяць, уходзячы ў нязведаны 1910-ты год, рэволюцыянеры: Аўгуст Янавіч Балцін—будучы народны камісар будучай соцыялістычнай Беларускай Рэспублікі, Ян Янавіч Рутман — будучы член тройкі ваеннай калегіі Вярхсуда будучай Соцыялістычнай Рэспублікі і тав. Гавен—будучы старшыня Совета Народных Камісараў будучай Крымскай Соцыялістычнай Рэспублікі. Барацьба прадаўжаецца.

ласця музыка ў нэпаўскай гасцініцы «Европа». А тут 600 чалавек размясцілася на драўляных лаўках клуба. Сярод іх сям-там многа сцёртых, перакроеных, перафарбаваных, з абрэзанымі гузікамі салдацкіх шынеляў. Людзі не паспелі яшчэ канчаткова дэмабілізавацца.

Дакладчык гаварыў аб першым годзе без Леніна, аб Антанце, аб нэпе, аб будучым. У клубе ссоўвалі сталы, на сталах з'явілася вячэра. І калі старшыня заўкома Клёрын сеў за стол, пасля дубільнай пары, пасля холаду, яму стала лёгка. За сталом заспявалі:

Проведемьте, друзья,
Эту ночь веселей.
Коммунаров семья,
Собирайся тесней!

Музыканты прабавалі трубы. Старшыня заўкома падняўся і прамову пачаў усмешкай: «А завод новы будуецца, таварышы. Сапраўды будуецца, фундамент ужо закладзен. У новым годзе збярэмся ў новы корпус з усіх майстэрань — ад Умрата, Гольдберга, Сальмана. У новы, светлы корпус». Яму запляскалі. Музыка нечакана грымнула і старшыня заўкома быў перапынен. Палова няскончанай фразы асталася ў мінулым годзе.

Са стала сцягваліся ў групку старыя таварышы — дубільшчыкі і гарбарнікі: Бандарчык, Ліўшыц, Клёрын, Керчынскі, Шамес, Глушацкі.

— Лятуценнікі мы, хлопцы — сказаў Клёрын. Якое жыццё пойдзе. Завод пабудуем, у ім электрычнасць гарэць будзе, чыста будзе, на мільёны тавараў выпускаць будзем.

Нехта схапіў яго за плечы і падняў у моцных мужчынскіх абдымках. Келіх піва адсунулі ад яго. «Ты глядзі, будучае праспіш». Суседзі глядзеў дакорліва плакат «Рэжым эканоміі» паказвала мускулістая рука на запаведзь, выведзеную чорнымі літарамі. Клёрын так і астаўся стаяць, падняты чужымі рукамі. Глядзеў у акно.

— Год цяжкі ідзе, рабочы год...

— Дай яму выпіць, лятуценніку, — рассмяяўся Бандарчык. На хвіліну стала ціха-ціха. Яны ўглядзеліся ў вакно, у твар новаму году. Ці ведалі яны, што праз год Бандарчык стане дырэктарам буйнейшага завода «Большэвік», а Ліўшыц яго намеснікам, Шамес — сакратаром парткома самай лепшай у Беларусі абутковай фабрыкі імя Кагановіча, Глушацкі—начальнікам буйнейшага цэха на Беларусі і старшыня фабкома, Клёрын—дырэктарам фабрыкі імя Кагановіча і што ў гэтым клубе не змесціцца ўся трохтысячная армія менскіх гарбароў.

Ці думалі яны, што над Менскам відны і гэтага акна клуба па Рэволюцыйнай вуліцы волатам ўзлоўны палац—Дом Урада? Мабыць яны ўжо бачылі ў марах гэтыя палацы і заводы. Упэўнена і весела прымаў музыка. Яны былі лятуценнікамі, і таму смела глядзелі ў твар руднаму, слаўнаму, большэвіцкаму 1925 году.

31 снежня 1914 года

Месца дзеяння: акопы 19-й арміі пад Станіславам

Роту выстраілі ў дзень перад адпраўкай у акопы. Афіцэр выйшаў наперад.

— Здарова, браткі, непераможныя рускія арлы! У момант, калі Расія б'ецца за веру і бацькаўшчыну, я вітаю вас з новым годам.

— Лепш бы хлеба свежага прывезлі,—прашаптаў нехта за спіной Ісмакава,—а то на сухарах ужо зубы паламалі.

У зямлянках у гэты дзень было весела. Акалеўшыя ў акопах людзі забаўляліся, скакалі, каб нагрэцца.

— У немцаў вунь, кажуць, гарэлку даваць будуць. Пойдзем хлопцы лепш Вільгельму служыць, чым Нікалашку. Той цар хітрэй.

Амаль па ўсёй лініі фронта было ціха. У свята немцы не стралялі. Карыстаючыся зацішшам, ва ўсіх зямлянках салдаты адымалі сарочкі і білі вошай. Таварышы Ісмакава прыстасавалі для гэтай справы цагліны. У зямлянках стаяў туман ад махорачнага дыму, у двух кроках не відаць было чалавека. У кутку зямлянкі ішла азартная карцёжная гульня. Іграці гатовы былі ўхапіць адзін аднаго за горла. Раз-пораз чулася грубая лаянка. Прытуліўшыся каля вокан, некаторыя пісалі пісьмы дамоў. Напісаў і Ісмакаў. «Дорогая мамаша, сердечно поздравляю вас с праздником нового года».

Ён без справы хадзіў па зямлянцы. З ночы трэба было ісці на перадавую лінію. Так праходзіла навагодняя ноч у арміі генерала Брусілава ў 79-м Ставропальскім стралковым палку. Апоўначы Ісмакаў стаў на пост. Над палямі Станіслаўскага раёна дзьмуў халодны вецер, акоп быў адкрыт і ў ім было вельмі холадна. Ісмакаў прысунуўся да суседняга вартавога, таварыша па ўзводу Батарашына. Яны абодва глядзелі ў паўцёмны і непрыветлівы нямецкі бок. Потым Батарашын уздыхнуў.

— Добрыя людзі немцы. Не страляюць у свята...

— Ім вайна патрэбна таксама як мне з табой,—ціха адказаў Ісмакаў. Яны памаўчалі.

— Што табе з дому пішуць? — спытаў Ісмакаў.

— Дрэнна, есці няма чаго.

№ І ў мяне дрэнна. За што ваюем, «арлы»...

Потым зноў ціха загаварыў Ісмакаў.

— Кажуць, у нашым палку ёсць людзі, а ў іх ёсць Ленін, —самы разумны, і той кажа, што калі ўсе мы ды нямецкія салдаты не захочам — вайны не будзе.

— Правільна!.. Ты мяне пазнаём з тымі, хто Леніна ведае.

— Пазнаёмлю.

Яны глядзяць у бок нямецкіх акопаў і маўчаць. Над Станіславам, над Расіяй і над Германіяй ужо ідзе 1915 год, другі год вайны.

— Ваня,—аклікае Батарашын, — а што ты думаеш, у гэтым годзе скончым вайну?

— Калі ад іх не пазбавімся, не скончым і жыцця не будзе, — і Ісмакаў паказаў кончыкам штыка на генеральскі бліндаж. Ён зірнуў туды грозна і многазначна. Ён — будучы начальнік штаба палка Чырвонай арміі.

— Так, калі ўсіх кыпатлотаў у тыле не прыцісне, дрэнна будзе,— згадзіўся Батарашын, будучы старшыня калгаса.

І абодва яны спісцнулі вінтоўкі.

Барацьба працягваецца.

31 снежня 1929 года

Месца дзеяння: Смалявіцкі раён

каў, нехта засмяўся. У школе пачаўся пераполах...

І ў гэты момант да школы падбег другі чалавек. Ён праз задні ход праскочыў на сцэну і выклікаў тав. Буніна.

— На другім баку сяла ў кулацкай хаце сход... іхны парабкі хутары абышлі. Сабіраюць там: быць калгасу, ці не. Бунін устаў, паклікаў двух таварышоў і яны непрыкметна выйшлі. Акамянеўшая ляжала зямля. Страшэнным холадам несла ад яе. Хуткa, амаль не размаўляючы паміж сабой, яны на райкомаўскім выязным шлі гаральскія бакамі праз сяло. У кулацкай хаце гарэла святло. Яны ўвайшлі без стуку і як толькі расчынілі дзверы

[illegible] год у паліцэйскім упраўленні.

На аднаму, праз розныя вуліцы, яны пашлі ў Камароўскі лес, у хатку адстаўнога фельдфебеля, гандляра гарэлкай. Ціхі, мяккі, белы і, здавалася, цёплы снег, адпольскага ласкава і пяшчотна клаўся на крупкая жандара, на каўняры шустрых шпіёнаў, на мядзведжую футру некага праехаўшага на рысаку і на гарачыя накрытыя шчокі рэвалюцыянераў, што спяшаліся ў Камароўскі лес. Дзіка было падумаць, што праз 9 дзён у Пецярбургу гэты пяшчотны снег будзе заліт крывёй і растаптаны капытамі казацкіх коней.

Хатка ў Камароўскім лесе ветліва сустрэла ўсіх. Барадаты адстаўны фельдфебель гандляваў гарэлкай ва ўсю. Бывала за ўвесь дзень сюды толькі і заедзе адзін гарамыка-купец, няўдала вярочаючыся з базара, а зараз, у навагоднюю ноч, поўна.

— Селядцоў, гуркоў, — крычаў за стойкай гаспадар бабам, насіўшым з потраба закускі. На стойку клаліся грошы. Тут даўно ляжалі рублі, выплачаныя гаспадаром майстэрні Сляпянам.

[illegible] мадраную чару.

Кто знает, что с нами случится впереди?

Задуменна слухаў песню Фрумкін, той самы Фрумкін, які ў наступаючым годзе быў зарублен каля менскага вакзала сярод ахвяр губернатара Курлова. Маўчаў Майсееў, той самы, які павішен быў у наступаючым годзе, ратуючыся ад вярофкі, уцякаць у Амерыку. Песня скончылася і з ёю прайшоў з твараў мінутны сум.

— Верце, нас чакае перамога, таварышы!—не гледзячы ні на кога, заключыў высокі.

На цыратовых сталах выводзілі няроўныя лічбы, падлічваючы колькасць рэвальвераў, у кутку раіліся аб перанясенні на новае месца рэволюцыйнай літаратуры. Таварыш Алтэр абдумваў ужо тэзісы новай прамовы перад шаўцамі, прамовы, заклікаючай да паўстання. І толькі гаспадар украдкі пазіраў з-за стойкі на вясёлых гасцей, якія, як здавалася яму вылівалі гарэлку за столікі. Над пакрытым снегам Камароўскім лесам, над усёй Расіяй загаралася аранжавая перадсвітальная зара. Чырвоная зара 1905 года. Барацьба прадаўжалася.

31 снежня 1909 года

Месца дзеяння: Газенпорт

Ён прыйшоў у партыю пятнаццаці год. Задуменны і энергічны вучань гарадскога вучылішча **Аўгуст Балцін.** Ён лепш за другіх мог расклейваць пракламацыі на сценах паліцэйскага ўпраўлення і падняць чырвоны сцяг насупроць спраўніцкага дома. Але адразу ён адчуў, што партыя патрабуе жалезных нерваў, упартай волі, і, галоўнае, ідэйнасці, мяжуючай з самаахвяраваннем у імя справы вызвалення працоўных. І заўсёды, калі Аўгуст задумваўся, ён сціскаў зубы, ад чаго яшчэ не пакрытыя пухам юнацкі падбародак сурова выпрамляўся.

Аўгуст Балцін быў задуменны і ў гэту ноч. Лёгкі снег падаў на чысценькія вуліцы Газенпорта. Падаючыя сняжынкі асвятляліся сінімі і чырвонымі ліхтарыкамі каля цэркваў. Заўзята, наперабой званілі званы праваслаўнай і лютэранскай цэркваў. «Мир на земле и в человецех благоволение» — грымеў хор. Свечкі мільгалі каля цэркваў у натоўпе, як фасфарычныя агеньчыкі. Аўгуст Балцін ішоў, старонячыся людзей. Паўз яго пралятала ліхачы, запрэжаныя ў саначкі. Расія святкавала тэрор, кроў, задушаную рэволюцыю.

Вось, мабыць, тут, на вуліцы прашмыгвае ў змроку фігура дырэктара вучылішча выгнаўшага Аўгуста крыкам: вон, соцыяліст!.. Мабыць, за ім крочыць шырокаплечы наглядчык газенпорцкай турмы, кінуўшы хлопчыка ў цёмную камеру. Мабыць, стаіць у натоўпе каля царквы той, хто страліў праз дзверы камеры і забіў таварыша Аўгуста па вучылішчу—Страутыня. Мабыць, там падцягвае хору лысы генерал, падпісаўшы загад павесіць маладога настаўніка Зіндберга. Мабыць, там стаіць, выцягнуўшыся ў струну, той афіцэр, які на вачах у Аўгуста камандаваў расстрэлам на плошчы, і свечка ў яго руцэ блішчыць холадна, як штых.

«Мир на земле и в человецех благоволение»...

Над падлогай у Аўгуста Балціна пачка пракламацый да пяцігоддзя 9-га студзеня. «Яшчэ не высахла кроў, пралітая...» «Мир на земле и в человецех благоволение»...

31 снежня 1919 года

Месца дзеяння: фронт Ямбург—Нарва

Начальнік падрыўной каманды Іван Гарбатаў апрануў сёння цёплую бялізну, і вязаныя рукавіцы — навагодні падарунак петраградскіх рабочых. Сёння камісар гаварыў аб заключэнні гандлёвага дагавору з Англіяй. Скора канец вайне. У камандзе ўсе ўпершыню за некалькі год курылі сёння душысты добры табак — таксама навагодні падарунак рабочых. З Ямбурга, з Балтыцкага мора дзьмуў вецер і сцягваліся хмары, уначы чакаўся снег.

— З новым годам!—сказаў, уваходзячы, камандзір. — У нас сёння будзе весела. Ёсць загад камдзіва—6 у раёне Дуброўкі і Жаблiва сёння ўначы ўзарваць умацаванні Юдзеніча. На світанні будзе атака.

У 11 гадзін ночы начальнік каманды Гарбатаў з пяццю смельчакамі ў белых саванах папоўз па снягу. Кожны цягнуў на спіне доўгі футас. Светлая паўночная ноч глядзела на іх зорным небам. Ракеты ворага ўзляталі часта, ад чаго снег расцвечваўся ўсімі колерамі вясёлкі. На дальніх пазіцыях грымелі гарматы. Такую раскошна ілюмінаваную ноч Гарбатаў бачыў упершыню. Па загаду да 12-ці гадзін яны павінны былі дасягнуць перадавых ліній праціўніка. І ўрэшце перад вачыма вырасла густая сетка калючага дроту. Вось апошні аплот белаэстонцаў і астаткаў арміі Юдзеніча. Разбіць гэта — і грамадзянскай вайне канец. Гарбатаў паглядзеў на ручны гадзіннік: ён паказваў 12 без мінуты—умоўлены час выбуху. Гарбатаў усміхнуўся. «З новым годам»—хацелася сказаць яму, але замест гэтага ён ціха перадаў па ланцугу: падрыхтавацца.

З шыпеннем успыхнулі бікфордавы шнуры. Пяць белых фігур, тонучыся ў снезе, папаўзлі назад ад калючага дроту. І праз 2 мінуты тры аглушальныя выбухі падняялі слупы полымя і раскідалі зямлю і кавалкі дроту над аконамі белых. Тры? Чаму тры? — спыніўся Гарбатаў і прыпаў у снег. Поплеч з ім, разумеючы яго, застаўся сусед па ланцугу. У гэты час, асляпляючы іх, узвіўся цэлы смерч ракет і некалькі кулямётаў застрачылі з акопаў. Кулі са свістам праляталі над самымі галовамі. Гарбатаў ляжаў у глыбокай варонцы ад снарада. Так прайшло, напэўна, каля гадзіны. Страляніна сціхла.

— Думаюць, забілі нас, — заўважыў таварыш Гарбатава, — а мы іх яшчэ з новым годам прывітаем. Як ты думаеш, ці заб'юць нас у гэтым годзе, Ваня?

— Усё можа быць, а калі не заб'юць, якое жыццё пойдзе, як вайну скончым! На завод вярнуся, у навуку пайду — абавязкова інжынерам буду. Як ты думаеш, выйдзе з мяне інжынер?

— Выйдзе, — упэўнена адказаў таварыш. — Самы сапраўдны соцыялізм будаваць будзеш. І, нацягнуўшы саваны, яны зноў папаўзлі да акопаў белых. Шнуры былі зноў адзены і хутка два новыя выбухі аглушальна ўдарылі, змятаючы астаткі загарож. Усе кулямёты белых накіравалі сюды агонь. Кулі ляцелі так густа, што, здавалася, акружалі Гарбатава з усіх бакоў сцяной, а ён поўз і поўз па снезе, не затрымліваючыся ні на вокамгненне. «Не хочацца ўсё-ж паміраць у навагоднюю ноч, думаў ён, — цікава паглядзець, якімі будзе новы год».

Адна з куль прасвісцела каля самай шыі і ледзь не папала яму ў тое месца, дзе будучае павінна было нашыць Гарбатаву дзве шпалы камісара асобнага батальёна.

«У новы год і куля не бярэ», — усміхнуўся Гарбатаў. Ён адчуваў, як сілы пакідаюць яго. Здранцвелыя ногі не хацелі рухацца. Закурыць-бы зараз. Гарбатаў сеў і стомлена глянуў на неба. Толькі зараз ён заўважыў, што знаходзіцца ўжо далёка ад лініі варожых акопаў і кулі амаль не далятаюць да яго.

Хутка світала. Над кустамі, над рэчкай Лугай, над Кейнгісепскім раёнам, над усёй Совецкай Расіяй ішоў 1920-ты год. І тады Гарбатаў пачуў самую цудоўнейшую музыку, музыку вайсковых сігналістаў. 6-я стралковая дывізія пайшла ў атаку па ўсяму фронту Ямбург — Нарва.

31 снежня 1924 года

Месца дзеяння: Менск

Вялікая капля вады, бруднай, каламутнай вады адыходаў скуранога завода выступіла каля шчыліны даху і замерала. Так наступіў 1925 год. Ён ішоў па ўсёй краіне, урываючыся ветрам у раскістаныя рэволюцыяй і вайной нацыяналізаваныя карпусы заводаў. Ён прабіваўся марозам у яшчэ незацягнутыя дзірачкі ў сценах—сляды белапольскіх куль. Дах былога скуразавода Умрата пакрыўся і застанаў пад цяжарам першага снегу.

Старшыня заўкома завода Умрата тав. Клёрын адаграваўся ў клубах пары. Рукі яго акалелі. Сёння ён перанёс на плячах з дубільнага аддзялення ў аддзелачнае дзве тоны палувалу. Насіць трэба далёка, праз двор. Старшыня заўкома ўзмоцнена пацірае пальцы, намагаючыся разагрэць. Скрозь клубы пары Клёрын не бачыў твараў людзей у цэху, чуў толькі галасы.

— На Ніжнім базары палувал дрэнна бяруць,—скардзіўся нехта.

— На вёску ехаць трэба, на хлеб мяняць,—перакананўча адказвалі яму.

Клёрын усміхнуўся. Пара забываць пра абмен,—падумаў ён. У будучым годзе рабочым заработная плата цалкам будзе выплачвацца грашмі. І мабыць таму так асабліва востра захацелася адчуць будучы год. Старшыня заўкома Клёрын падняў у клубах пары акачанелую руку і крыкнуў: «Таварышы, не забывайце, сёння ў клубе гарбароў таварыская сустрэча новага года. Мутная капля растаяла і капнула яму са столі на працягнутую руку.

Вечарам 31 снежня быў вецер. Яшчэ не ўсюды асветленыя вуліцы Менска занесла снегам. Над будынкамі калыхаліся цёмныя палотнішчы жалобных сцягаў. Яшчэ не прайшоў сумны год, адняўшы ў рэволюцыі лепшага яе правадыра. Згінаючыся пад снегам, людзі выходзілі са змроку і спаткаліся на Рэволюцыйнай, каля клуба гарбароў. Праз квартал прытлушана нес-

Гэты год быў вельмі халодны. Не было снегу, і пад новы год зямля ляжала акамянелая. Гарадскія брыгадзіры прамерзлі, збіраючыся ў нятопленай школе.

— Нічога, да поўначы тут будзе так горача, што няма куды будзе дзецца,—абнадзеяў старшыня сельсовета. У 10 гадзін у школу на сход сталі сцягвацца жанчыны. Яны прыходзілі адна за адной і моўчкі садзіліся на лаўкі. У гэты час па акамянелых бясснежных дарогах вакол мястэчка Узляны, па хутарах і пасёлках скакаў нарачны. Яго не пасылаў сельсовет, ён не вёз ніякіх афіцыйных папер. Пад'язджаючы да хутара, нарачны перш за ўсё баязліва азіраўся ці не едзе хто і толькі потым ехаў на хутар.

Пасланы на вёску з Менска комуніст тав. Бунін радаваўся: збіраюцца жанчыны. А жанчыны — гэта лёс калгаса, калгас будзе арганізаван. Надзеі былі дарэмнымі. Нехта тонка працаваў на вёсцы, і калі далі слова Буніну, калі сталі выступаць рабочыя менскіх заводаў імя Варашылава і хлебазавода, бабы на ўсе пытанні аб калгасе толькіківалі галавамі.

— «Што-ж мы вырашым наконт калгаса, хіба гэта бабская справа. Вось, каб мужыкі прыйшлі...».

Толькі а поўначы пачалі з'яўляцца першыя мужыкі. Зноў гаварылі аб калгасе. У школе сапраўды рабілася горача, апоўначы жудасны жаночы крык раздаўся ў школе. Жанчына забілася ў непрытомнасці.

— Мучыце людзей, — захрыпеў нечы голас, здзекваецеся!..

У школе зашумелі. Урач-брыгадзір нагнуўся над жанчынай — пульс у яе працаваў нармальны. Поўныя ненавісці спакойныя вочы жанчыны зірнулі на яго.

— Таварышы, гэта ўсе падкупленыя людзі, — заявіў раптам выбегшы на сцэну бядняк, яны вам на сцэну палезуць, бо не па сэрцу ім калгас...

— Правільна!..—падтрымалі яго.

Брэшаш, сам падкуплены. — крычалі з другога вугла. Нехта запла-

[illegible] за сталом сядзела чалавек 20 самых старых барадатых, самых заможных узляшоўскіх гаспадароў.

— Дарэмна радуецеся, нічога не будзе, — проста ў вочы ім сказаў брыгадзір з завода імя Варашылава, —калгас арганізуецца.

— Мы толькі пакурыць зайшлі,— ліслiва і хітра ўставіў гаспадар хаты.

— Хаваецеся?.. На сход ідзіце! Усім скажыце, чаму дрэнна ў калгасе, тады вас усе паслухаюць. Чаму-ж вы баіцеся выйсці на сход?

У хаце наступіла маўчанне. У гэтай цішыні яны зірнулі адзін аднаму ў вочы і адхіснуліся абое. Яны зразумелі, што гэта сустрэча не пройдзе дарма.

Брыгадзіры выйшлі на вуліцу. Першыя зоры паказаліся на небе.

— Ваня,—адазвацца сказаў тав. Бунін — Зараз еду ў раён, даволь [illegible] з кулакамі.

І зараз тады яны пачулі конскі тупат. Коннік вылецеў на вуліцу, і конь яго павярнуўся ў бок.

— Куды!—акрыкнулі брыгадзіры знаёмага комсамольца суседняй вёскі?

— У раён. У нас на сходзе сёння забілі нашу рабфакаўку з Менска. Проста ў калгас ўчапіліся кулачкі...

— А як калгас?

— Арганізуецца. А ў вас?

— У нас 20 гаспадарак падалі заявы. Комсамолец цягнуў лейцы, конь рвануўся наперад. Капыты стукалі па акамянелай зямлі так, што яна нібы гудзела.

— Мы забыліся, таварышы, што мы сёння амаль [illegible] не елі і трэцю ноч не спім,—нечакана ўсміхнуўся Бунін.

— Вы забыліся, таварышы, што сёння за ноч,—дадаў другі: — сёння новы год. З новым годам, з новым шчасцем, тав. Бунін.

І яны паціснулі [illegible] адзін аднаму. Мабыць у гэты момант з акна кулацкай хаты [illegible] на іх поўныя ненавісці [illegible] пар вачэй. Пеўні. Па ўсёй краіне ў тую ноч не спалі мільёны людзей. Над акамянеўшымі палямі [illegible] світанне самага [illegible] года эпохі —10-га. Барацьба прадаўжалася.

**

І яшчэ некалькі навагодніх начэй прайшло над зямлёй. І вось надыходзіць сёнешняя твая навагодняя ноч, чытач. Яна [illegible] і маразная, як усе. Але ты шчаслівы, чытач. Малады ты, ці стары,—ты ўсё адно шчаслівы. Ты стаіш на самым парозе залатога века, ты зрываеш каляндарны лісток таго дня, аб якім марылі ў такія ночы ў канспіратыўнай хатцы ў Камароўскім лесе, на явачнай кватэры ў Газенпорце, у акопах 19 арміі, на палявым фронце пад Ямбургам, у старым менскім клубе гарбароў, у Сляўцкім раёне, у мільёнах месц мільёны людзей.

Дзесяткі пакаленняў зайздросцяць табе, чытач. «Ён жыў у 1934 годзе»,—скажа пра цябе з павагай гісторыя. Ты ўсміхаешся, чытач, жыхар соцыялістычнай краіны. Ты за некалькі дзён жыцця у новым годзе таму, што ты даўно скончыў свой плян 1934 года. Трыумфуй, пераможца!

З новым годам, з большэвіцкімі поспехамі.

1934 год

СОВЕЦКІ САЮЗ

З'езд пераможцаў

26 студзеня ў чырвонай сталіцы Краіны Советаў, Маскве, адкрыўся XVII з'езд Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў) —З'ЕЗД ПЕРАМОЖЦАЎ.

XVII з'езд ВКП(б) «...праходзіць пад сцягам поўнай перамогі ленінізма, пад сцягам ліквідацыі астаткаў антыленінскіх груповак.

Разбіта і рассеяна антыленінская група трацкістаў. Яе арганізатары акалачваюцца цяпер за граніцай на задворках буржуазных партый.

Разбіта і рассеяна антыленінская група правых ухілістаў. Яе арганізатары даўно ўжо адракліся ад сваіх поглядаў і цяпер усяляк стараюцца загладзіць свае грахі перад партыяй.

Разбіты і рассеяны нацыянал-ухілісцкія групоўкі. Іх арганізатары канчаткова спаяліся з інтэрвенцыяністамі, або прынеслі павінную.

Большасць прыхільнікаў гэтых антырэволюцыйных груп вымушана была прызнаць правільнасць лініі партыі і капітулявалі перад партыяй.

Калі на XV з'ездзе прыходзілася яшчэ даказваць правільнасць лініі партыі і весці барацьбу з вядомымі антыленінскімі групоўкамі, а на XVI з'ездзе—дабіваць апошніх прыхільнікаў гэтых груповак, то на гэтым з'ездзе — і даказваць нечага, ды, бадай—і біць некага. Усе бачаць, што лінія партыі перамагла.

Перамагла палітыка індустрыялізацыі краіны. Яе рэзультаты для ўсіх цяпер відавочны. Што можна сказаць супроць гэтага факта?

Перамагла палітыка ліквідацыі кулацтва і суцэльнай калектывізацыі. Яе рэзультаты таксама відавочны для ўсіх. Што можна сказаць супроць гэтага факта?

Даказана на вопыце нашай краіны, што перамога соцыялізма ў адной асобна ўзятай краіне—зусім магчыма. Што можна сказаць супроць гэтага факта? Відавочна, што ўсе гэтыя поспехі, і перш за ўсё перамога пяцігодкі, канчаткова дэмаралізавалі і разбілі ў прах усе і ўсякія антыленінскія групіроўкі.

Трэба прызнаць, што партыя згуртавана цяпер у адно, як ніколі раней» (І. СТАЛІН. Справаздачны даклад XVII з'езду партыі аб рабоце ЦК ВКП(б).

«Нашы ўзброеныя сілы поўнасцю адпавядаюць узроўню развіцця нашай краіны, ад бурнага росту якой яны не адставалі і не смелі адставаць ні на адзін крок» (К. ВАРАШЫЛАЎ. Прамова на XVII з'ездзе партыі).

«XVII з'езд ВКП(б) устанаўляе, што другі пяцігадовы план развіцця народнай гаспадаркі, прадстаўлены Дзяржпланам Саюза і прыняты ЦК ВКП(б) і СНК Саюза ССР, забяспечвае:

а) ліквідацыю капіталістычных элементаў і класаў наогул, канчатковую ліквідацыю, на аснове поўнага завяршэння калектывізацыі сялянскіх гаспадарак і кааперавання ўсіх саматужнікаў, прыватнай уласнасці на сродкі вытворчасці; ліквідацыю многаўкладнасці эканомікі Совецкага Саюза і ўстанаўленне соцыялістычнага способу вытворчасці, як адзінага способу вытворчасці, з ператварэннем усяго працоўнага насельніцтва краіны ў актыўных і свядомых будаўнікоў соцыялістычнага грамадства;

б) завяршэнне тэхнічнай рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі СССР на базе створанай у перыяд першай пяцігодкі і ідучай па шляху далейшага хуткага ўздыму прамысловасці, якая выпускае сродкі вытворчасці (цяжкай прамысловасці);

в) больш хуткі ўздым дабрабыту рабочых і сялянскіх мас і пры гэтым рашучае паляпшэнне ўсёй жыллёвай і комунальнай справы ў СССР;

г) умацаванне эканамічных і палітычных пазіцый пролетарскай дыктатуры на аснове саюза рабочага класа з сялянствам для канчатковай ліквідацыі капіталістычных элементаў і класаў наогул;

д) далейшае ўмацаванне абароназдольнасці краіны» (З рэзалюцыі XVII з'езда ВКП(б).

Героі стратасферы

[illegible] студзеня 1934 года тры героі стратасферы т.т. ФЕДАСЕЕНКА, [illegible]

ЗА РУБЯЖОМ

На парозе новага туру рэволюцый і войн

«У той час, як СССР, аплот міжнароднага пролетарыята і прыгнечаных народаў, разгортвае сваё соцыялістычнае будаўніцтва і ўсё вышэй узнімае сваю магутнасць, эканоміка капіталістычнага свету развальваецца. Усё мацней зацягваецца пятля галечы, разарэння, голаду. Буржуазія шалёна ўзмацняе свае эканамічныя способы эксплаатацыі метадамі фашысцкага гвалту, рабавання працоўных класаў і шляхам драпежніцкіх войн супроць іншых народаў. Але ў той-жа час усё больш растуць рэволюцыйнае абурэнне працоўных мас і іх гатоўнасць да звяржэння невыноснага ўціску эксплаататарскіх класаў.

Надзвычайная напружанасць як унутраных класавых супярэчнасцей у капіталістычных краінах, так і міжнародных антаганізмаў сведчаць аб такой спеласці аб'ектыўных прадпасылак рэволюцыйнага крызіса, што ў цяперашні час свет ужо ШЧЫЛЬНА падыходзіць да новага туру рэволюцый і войн». (Тэзісы XIII пленума Выканкома Комінтэрна, апублікаваныя ў студзені 1934 года).

Барыкады ў Парыжы

Люты 1934 года. На наступленне фашысцкай рэакцыі французскі рабочы клас пад кіраўніцтвам компартыі адказвае магутным контрударам, усеагульнай палітычнай стачкай і барыкаднымі баямі.

«ВА ФРАНЦЫІ 4 МІЛЬЁНЫ РАБОЧЫХ ПРАВЯЛІ НЕБЫВАЛУЮ Ў ГЭТАЙ КРАІНЕ УСЕАГУЛЬНУЮ ЗАБАСТОЎКУ. БОЛЬШ МІЛЬЁНА ПРОЛЕТАРЫЯЎ ДЭМАНСТРАВАЛІ НА ВУЛІЦАХ, УЗНІМАЮЧЫ СЦЯГ БАРАЦЬБЫ СУПРОЦЬ БУРЖУАЗІІ» (з адозвы Выканкома Комуністычнага Інтэрнацыянала).

Гіганцкія антыфашысцкія баі французскага пролетарыята красамоўна пацвердзілі, што «...ІДЭЯ ШТУРМУ СПЕЕ Ў СВЯДОМАСЦІ МАС».

Дзімітраў з намі

28 лютага 1934 года ДЗІМІТРАЎ, ТАНЕЎ, ПАПОЎ у Маскве. Рабочы клас вырваў Дзімітрава, Папова і Танева з засценкаў фашызма.

«З ЗАЛЫ ЛЕЙПЦЫГСКАГА СУДА КОМУНІСТЫЧНАЯ ПАРТЫЯ ГЕРМАНІІ ВЫШЛА ПЕРАМОЖЦАЙ, А ФАШЫЗМ ВЫШАЎ АДТУЛЬ З КЛЯЙМОМ ПАДПАЛЬШЧЫКА». («ПРАВДА»).

Аўстрыя ў агні

Люты 1934 года. Следам за антыфашысцкімі баямі французскага пролетарыята, за ўсеагульнай палітычнай стачкай ва Францыі грымяць грозныя раскаты рэволюцыйнай буры ў Аўстрыі. Гераічны аўстрыйскі пролетарыят, подла здраджаны соцыял-фашысцкімі правадырамі, паднімаецца са зброяй у руках супроць фашызма, супроць буржуазіі. Уся Аўстрыя пакрываецца барыкадамі, і паўстаўшы аўстрыйскі пролетарыят пераходзіць ад вулічных дэманстрацый і забастовак да адкрытай узброенай барацьбы супроць фашысцкай рэакцыі.

Ідэя штурму спее!

«Хоць фашысты кінулі ў турму праваадыра партыі тав. ТЭЛЬМАНА і тысячы яе актывістаў, загналі ў канцлагеры шэсцьдзесят тысяч

вышыні ў 22.000 метраў. Бясстрашны, бяспрыкладны ў гісторыі чалавецтва палёт савецкіх стратанаўтаў, не гледзячы на яго трагічны зыход, з'явіўся адным з самых яркіх выражэнняў магутных творчых сіл пролетарыята, сусветна-гістарычных поспехаў навукі і тэхнікі ў краіне соцыялізма. СТРАТАСФЕРА БУДЗЕ СОВЕЦКАЙ!

Заваявальнікі Арктыкі

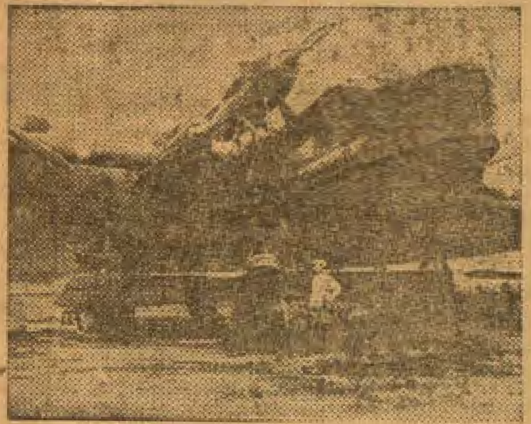

Красавік 1934 года. Уся краіна Советаў святкуе герайчную перамогу совецкай авіяцыі над суровай палярнай стыхіяй. Совецкі Саюз перамог у паядынку з ільдамі Арктыкі. УСЕ ЧЭЛЮСКІНЦЫ ВЫРАТАВАНЫ І ДАСТАЎЛЕНЫ НА МАТЭРЫК.

Чэрвень 1934 года. Героі Совецкага Саюза тт. ЛЯПІДЗЕЎСКІ, ЛЕВАНЕЎСКІ, ВОДАПЬЯНАЎ, ДАРОНІН, МОЛАКАЎ, КАМАНІН, СЛЕПНЕЎ, чэлюскінцы разам са сваім лёдавым камісарам О. Ю. ШМІДТАМ у Маскве. «Можна зайздросціць краіне, якая мае такіх герояў, і можна зайздросціць героям, якія маюць такую радзіму».

Лістапад 1934 года.

«Затануў у халодных водах палярнага мора «Челюскин». Але следам за гэтым совецкі ледарэз «ЛИТКЕ» ўпершыню ў гісторыі зрабіў паход у палярных водах—ад Уладзівастока да Мурманска. Большэвікі настойлівы. Яны ўмеюць дабівацца свайго, не гледзячы ні на якія труднасці». («Правда»).

Краіна рэкордаў

У чэрвені гэтага года над Масквой упершыню падняўся найвялікшы ў свеце самалёт. Авіягігант «МАКСИМ ГОРЬКИЙ»—гордасць совецкай авіяцыі, непраўзойдзены ўзор сусветнай авіяцыйнай тэхнікі.

Следам за гэтай перамогай совецкая авіяцыя заваёўвае новую бліскучую перамогу сусветнага значэння. Пілот ГРОМАЎ разам з тт. ФІЛІНЫМ і СПІРЫНЫМ устанаўляе на самалёце «РД» зробленым з совецкіх матэрыялаў на совецкім заводзе, СУСВЕТНЫ РЭКОРД ПРАЦЯЖНАСЦІ ПАЛЁТУ.

Крэпасць соцыялізма

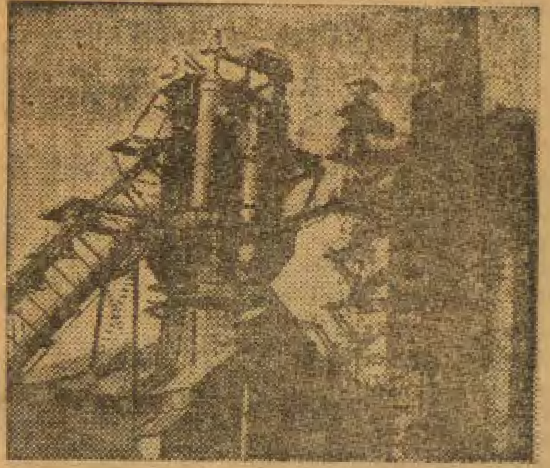

Верасень 1934 года. У строй уступае новы гігант соцыялістычнай індустрыі—КРАМАТОРСКІ ЗАВОД ІМЯ СТАЛІНА, самы вялікі, самы магутны ў свеце завод цяжкага машынабудаўніцтва.

16 снежня 1934 года. Заводы чорнай металургіі Совецкага Саюза поўнасцю выканалі гадавое заданне. За 11 з паловай месяцаў 1934 года краіна атрымала 10.000.000 тон чыгуну.

Па выплаўцы чыгуну Совецкі Саюз вышаў на ПЕРШАЕ МЕСЦА ў свеце. Гіганты совецкай аўтатрактарнай прамысловасці—аўтазавод імя Сталіна, аўтазавод імя Молатава, Харкаўскі, Сталінградскі і Чэлябінскі трактарныя заводы, Яраслаўскі аўтазавод датэрмінова выканалі гадавую праграму.

Электрастанцыі СССР, алюмініевая прамысловасць і т. д. таксама датэрмінова выканалі вытворчую праграму 1934 года. «Цяпер мы краіна металічная». (І. СТАЛІН).

Выканала промфінплан Азнефць.

Гістарычны пленум

Лістапад 1934 года. Адбываецца чарговы пленум Цэнтральнага Камітэта ВКП(б). Пленум ухваляе па дакладу тав. МОЛАТАВА гістарычнае рашэнне аб АДМЕНЕ КАРТАЧНАЙ СІСТЭМЫ ПА ХЛЕБУ І НЕКАТОРЫХ ІНШЫХ ПРАДУКТАХ і па дакладу тав. КАГАНОВІЧА аб ПАЛІТАДДЗЕЛАХ У СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРЦЫ.

Адмена картачнай сістэмы—рэзультат перамогі справы калектывізацыі. «Калгасы і соўгасы далі ў гэтым годзе ўжо 92 проц. загатоўленага хлеба. Дзяржава мае паўтара мільярда пудоў хлеба (у два з лішнім разы больш, чым у 1928 годзе)...» (КАГАНОВІЧ).

Цяжкі ўдар, які партыя нанесла 15 дзён таму назад, паказвае нам, што класавы вораг не склаў зброі. Гэты вораг пралазіць і ў нашы ўласныя рады. Разгромлены, раздаўлены ідэйна-палітычна, адкінуты самімі масамі, якія пашлі за Цэнтральным Камітэтам нашай партыі і перамаглі,—гэты вораг, дэманструючы сваё бяссілле, у дзікай злосці звярачаецца да тэрарыстычных актаў.

Іменна таму ненавісныя контррэволюцыйныя ладонкі зіноўеўскай антыпартыйнай групы забілі таварыша Кірава. Разгромленыя ў адкрытай палітычнай барацьбе, бяссільныя і азлобленыя, яны звярнуліся да апошняга белабандыцкага фашысцкага сродку—да індывідуальнага тэрору.

Страціўшы якую-б там ні было надзею на падтрыманне мас, нікчэмная замкнутая кучка зіноўеўскіх паследкаў хацела сваім стрэлам унесці замяшанне ў рады пролетарыята, падарваць магутнасць нашай партыі, затрымаць пабеданосны рух нашай краіны да соцыялізма, павярнуць назад каляса гісторыі.

Дарэмны і нікчэмны гэтыя спробы. Большэвікоў не запалохаць. Мільённыя масы пролетарыята і працоўных нашай вялікай радзімы пасля смерці свайго любімага Міроныча яшчэ больш упарта стануць змагацца і працаваць на ўсіх участках соцыялістычнай будоўлі, яшчэ больш рашуча вядуць разгорнутае соцыялістычнае наступленне, яшчэ больш бязлітасна распраўляюцца з гнуснымі вітрэп'ямі класавых ворагаў» (Л. М. Кагановіч. Даклад на сходзе маскоўскага партактыва).

На здымках зверху ўніз: таварыш СТАЛІН на XVII партз'ездзе; совецкі стратастат; тав. [illegible] героі [illegible] вецкага Саюза — лётчыкі; самалёт «Максим Горький»; домны гігантаў совецкай [illegible] ргіі; нумар «Правды» з матэрыяламі пленума [illegible] П(б).

муністаў, комуністычная партыя Германіі ні на адну гадзіну не спыніла сваёй барацьбы. Ушоўшы ў падполле, як масавая партыя, яна арганізуе і ўзначальвае АДЗІНЫ ФРОНТ комуністычных, соцыял-дэмакратычных і беспартыйных рабочых у іх барацьбе супроць фашызма, выводзіць, не гледзячы на небывалы тэрор, рабочых на дэманстрацыі, вядзе стачкі, яшчэ бліжэй звязваецца з прадпрыемствамі, распаўсюджвае велізарную колькасць нелегальнай літаратуры, паказвае цуды гераізма, большэвіцкай стойкасці і партыйнасці.

Комуністычная партыя Германіі — тая сіла, якая вядзе і прывядзе германскі пролетарыят да перамогі Совецкай Германіі» (тэзісы Выканкома Комінтэрна).

«Рэволюцыйным пролетарыям Германіі большэвіцкае прывітанне! Няхай жыве герайчная комуністычная партыя Германіі! Няхай жыве тав. ТЭЛЬМАН! Вырвем яго з рук фашысцкіх катаў! Свабоду тав. Тэльману, свабоду палоннікам фашызма!» (з Октябрскіх лозунгаў ЦК ВКП(б).

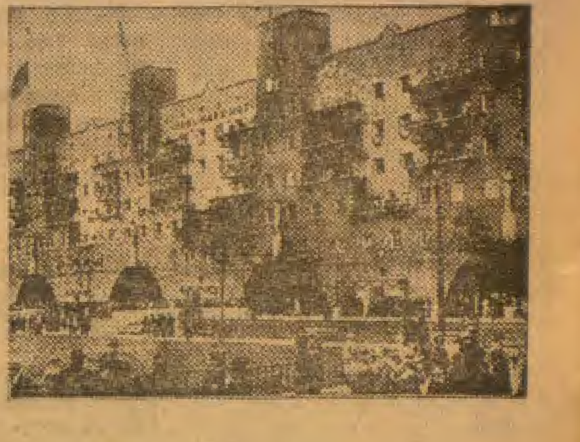

«У КІТАІ РЭВОЛЮЦЫЯ ІДЗЕ НАПЕРАД. Народныя масы Совецкага Кітая, абараняючы совецкую ўладу і адабраную ў памешчыкаў зямлю, з напружаннем усіх сіл вядуць герайчную барацьбу супроць гаміндаўнаўскіх катаў, якіх падтрымліваюць кіруючыя імперыялістычныя дзяржавы.

...У ПОЛЬШЧЫ СТАЧАЧНЫ РУХ ПРЫНЯЎ НЕБЫВАЛЫЯ ЗА ЎВЕСЬ ЧАС ІСНАВАННЯ ФАШЫСЦКАЙ ДЫКТАТУРЫ РАЗМЕРЫ, пашыраецца рэволюцыйны рух сялянскіх мас, наспявае ўсеагульная палітычная забастоўка.

У АНГЛІІ рух беспрацоўных, якія ўжо не чакаюць дапамогі ад буржуазнага ўрада, выліўся ў МАГУТНЫ РЭВОЛЮЦЫЙНЫ ГАЛОДНЫ ПАХОД, падтрыманы шырокімі слаямі працуючых рабочых.

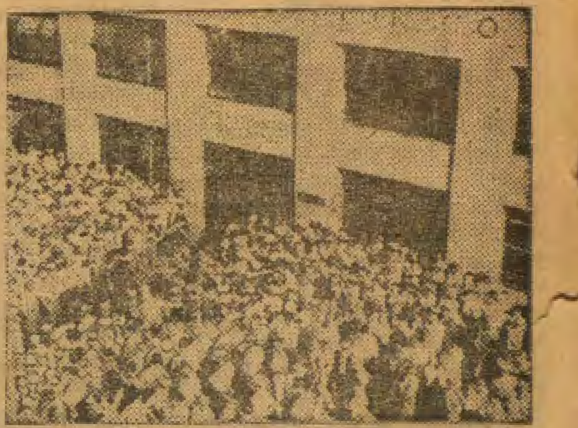

У ЯПОНІІ ЎЗМАЦНЯЕЦЦА РУХ ПРАЦОЎНЫХ МАС супроць тэрору пануючых эксплаатарскіх класаў і супроць разбойнай імперыялістычнай вайны ў Манчжурыі, рыхтуемай ваенна-фашысцкай дыктатурай і трэстаўскімі магнатамі вайны супроць СССР» (з адозвы Выканкома Комінтэрна).

Жнівень-кастрычнік 1934 г. У ЗША разгортваюцца гіганцкія класавыя баі. Следам за ЎСЕАГУЛЬНАЙ ЗАБАСТОЎКАЙ ПАРТОВЫХ РОБОЧЫХ адбываецца ЎСЕАГУЛЬНАЯ СТАЧКА ТЭКСТЫЛЬШЧЫКАЎ.

Забастоўка тэкстыльшчыкаў з'явілася адной з самых сур'ёзных і буйных у ЗША. Яна ўзняла класавую барацьбу ў краіне на ўзровень масавага рэволюцыйнага руху.

Ліпень 1934 г. Следам за магутнымі рэволюцыйнымі выступленнямі пролетарыята ў ДАНІІ і ШВЕЙЦАРЫІ разгортваюцца барыкадныя баі рабочых супроць буржуазіі ў Галандыі.

Забастовачны фронт быў падобны на фронт грамадзянскай вайны, які цягнуўся на сотні кілометраў — з аднаго канца краіны да другога. Рабочыя змагаліся геройскі, не гледзячы на люты тэрор прадпрыемцаў і ўлад, не гледзячы на здрадніцкую работу рэфармістаў» («Правда»).

Зарава над Іспаніяй

У першамайскія дні Выканком Комінтэрна гаварыў у сваёй адозве, што

«... У ІСПАНІІ РЭВОЛЮЦЫЯ ПАДНІМАЕ НА НОГІ ЎСЁ БОЛЬШ ШЫРОКІЯ МАСЫ. Адна масавая палітычная забастоўка следуе за другой. Сяляне пачынаюць браць у свае рукі зямлю. Рабочыя і сяляне аказваюць рашучае супраціўленне наступленню фашызма».

У наступныя месяцы ў Іспаніі, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, усё больш разрастаецца рэволюцыйная навальніца.

«У кастрычніку працоўныя Іспаніі на чале з рабочым класам падняліся са зброяй у руках абараняць свой хлеб, свабоду, адбіць наступленне фашысцкай рэакцыі. Рабочыя Астурыі, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, пайшлі ў бой за ўладу рабочых і сялян.

...Пролетарыі ўсіх краін, праяўляйце сваю салідарнасць з іспанскімі рабочымі, якія змагаюцца! Выступайце, як адзін, супроць іспанскай буржуазіі, кінуўшай усе свае сілы на крывавае падаўленне рабочага класа і сялянства. Іспанскія рабочыя, уступіўшыя ў бой з капіталізмам, — сыны нашага класа. Рабочыя Астурыі, падняўшыя сцяг барацьбы за ўладу рабочых і сялян, — нашы браты.

Усе на барацьбу супроць фашызма і вайны!

УСЕ НА ДАПАМОГУ ГЕРАІЧНЫМ РАБОЧЫМ І СЯЛЯНАМ ІСПАНІІ!» (з Октябрскай адозвы Выканкома Комінтэрна).

На здымках зверху ўніз: правадыр германскай компартыі тав. ТЭЛЬМАН; малюнак з лютаўскіх падзей у Парыжы; тав. Дзімітраў пасля прыезду ў СССР; рабочы дом імя Карла Маркса ў Вене пасля бамбардыроўкі яго ўрадавымі войскамі; беспрацоўныя ў ЗША; браневік, зроблены паўстаўшымі іспанскімі рабочымі.

1935 ГОД БУДЗЕ ГОДАМ ДАЛЕЙШАГА РОСКВІТУ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ТЭХНІКІ І КУЛЬТУРЫ І РОСТУ МАТЭРЫЯЛЬНАГА ДОБРАБЫТУ ПРАЦОЎНЫХ МАС

ШТО МЫ БУДЗЕМ РАБІЦЬ У 1935 ГОДЗЕ

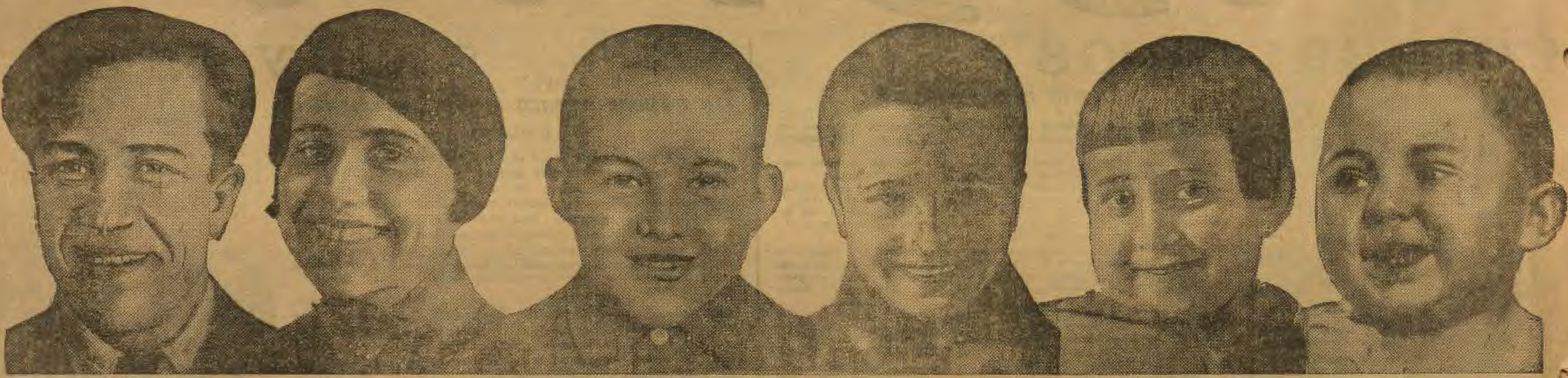

Я канчаю ВТНУ — Я паступлю ў ВТНУ — Я — у другую ступень — А я — у першую — Я буду ў дзіцячым садзе — А я ў... яслях

У НОВЫМ ГОДЗЕ

Асноўная мая работа ў гэтым годзе — закончыць сваю паэму «На шляхах волі». Пісаць яе пачаў я зімою 1926 г. Паэма складаецца з трох часцей: 1. Імперыялістычная вайна, 2. Рэвалюцыя 1917 г. і 3. Грамадзянская вайна. Дзве першыя часці я ўжо напісаў. Цяпер пішу трэцюю. Работа гэта дужа складаная, патрабуе шмат увагі: матэрыял, на якім будуецца паэма, вельмі вялікі. Ахапіць усю гэту эпоху, узяць з яе найболей тыповае, укласці ў рамкі мастацкага твору — задача адказная. Калі я закончу паэму — а я намерыўся закончыць яе, — то гэта будзе яшчэ далёка не ўся работа над паэмаю. Прыдзецца грунтоўна перагледзець яе — пісалася яна ў розныя гады з вялікімі перарывамі, пісалася ўрыўкамі, часта на хаду: такія ўмовы маёй работы. Апроч работы над паэмаю, я мяркую папрабаваць напісаць кіно-сцэнарый на гістарычным беларускім матэрыяле з часоў сялянскіх паўстанняў і казацкіх войн на Беларусі. Акадэмія навук прыступіла да выдання Беларускай савецкай энцыкла- [illegible]

ЗДАЕМ ЭКЗАМЕН

1934 год быў пераломным годам. У гэтым годзе наш завод выйшаў у рады перадавых прадпрыемстваў.

1935 год—год, калі завод здае экзамен на спеласць, на годнасць буйнага варштатабудаўнічага завода.

У 1937 годзе наш завод павінен будзе выпусціць 700 варштатаў. Значыць 1935 г. з'яўляецца годам экзамена нашай падрыхтаванасці і культуры працы. Мы павінны значна павялічыць выпуск асвоеных цэнтравальных, нажовачных і працяжных варштатаў і асвоіць выпуск новых—гайкапарэзачнага і гайказагатоўчага варштатаў. Гэта патрабуе ад нас асабліва чоткай работы з першых-жа дзён новага года.

Ад задачы асваення серыйнага выпуску мы ў 1935 г. [illegible] перайсці да выпуску варштатаў выключна высокай якасці іператварыць наш завод у завод суцэльнай тэхнічнай граматнасці.

Выпуск у 1935 г. 125 цэнтравальных варштатаў, 100 нажовак і гайказагатоўчых варштатаў, а [illegible] 6.000 пар паралельных ціскоў ускладае на калектыў завода асабліва адказную і пачэсную задачу—працаваць лепш, працаваць высокаякасна, каб варштатабудаўнічы завод імя С. М. Кірава быў у перадавых радах і выканаў задачы, пастаўленыя перад ім партыяй і ўрадам на 1935 год.

Завод імя Кірава ў 1935 г. папоўніцца цэлым радам новых варштатаў і абсталяваннем у сувязі з пускам новага механа-зборачнага цэха. Гэта забяспечыць выкананне нашай праграмы. Энтузіязм рабочага калектыва нашага завода гаворыць за тое, што задача выканання праграмы 1935 г. і ператварэнне завода ў завод суцэльнай тэхнічнай граматнасці будзе выканана. Гэтым самым мы здамо экзамен.

В. ДРАБЫШЭЎСКІ.

Дырэктар завода імя Кірава.

КАРАСІК

Дырэктар завода імя Молатава.

МАЕ ТВОРЧЫЯ ПЛАНЫ

Ужо заўважна прадвер'е трэцяга года другой пяцігодкі. Ужо ясна прадчуваецца радасць быцця ў будучым абноўленым соцыялістычным грамадстве. Жыццё на вачах перабудоўваецца.

Разам з усімі перабудоўваецца і савецкі кампазітар.

Яго гукавая палітра абагачаецца новымі фарбамі, кругагляд пашыраецца. Ужо не абавязковы ў пошуках аб'екта для натхнення экскурс у рамантыку мінулых год. Штодзённае жыццё дае матэрыял для творчых ідэй.

І гэта не ёсць «надзейнае» мастацтва. Хіба эпапея «чэлюскінцаў» або гераічнае будаўніцтва Беламорскага канала толькі «штодзённыя» тэмы? Хіба той выбух [illegible] абурэння супроць гнуснага забойства тав. Кірава, хіба гэта душэўная боль, ахапіўшая усю краіну працоўных, не знойдзе водгуку ў душы кампазітара?

І так — вось мой план на надыходзячы 1935 год: [illegible] у нагу з усёй краінай, [illegible] [illegible]

ПАРАСТКІ НОВАГА ЖЫЦЦЯ

Прайшло толькі два гады маёй работы ў калгасе. А колькі змен за гэты час адбылося. Як не падобна ўсё тут цяпер да таго, што было. Змянілася аблічча старой вёскі Дабрынёва. Парасткі новага калектыўнага жыцця расцвілі пышным цветам.

Колькі радасці і невыказваемых пачуццяў з'яўляецца ў кожнага з нас, калі мы бачым велізарную канюшню, прасторны клуб з 300 венскімі крэсламі, утульнымі яслямі, добрую лазню, чыста ўбраныя хаты, новы свіран. Ды ўсяго не пералічыш. Гэта-ж толькі за адзін 1934 год.

Будавалі самі: свае тэхнікі, архітэктары, цесляры, стальмахі, муляры. Усё сваімі сіламі.

Ды гэта-ж толькі пачатак. Надыходзіць новы год, а разам з ім новыя шырокія планы перабудовы усёй нашай гаспадаркі.

Праз два месяцы мы абсталюем сваю электрастанцыю. Усе неабходныя матэрыялы ёсць. Праз два месяцы калгаснік **Лагута Тодар**, свой машыніст, уключыць рубільнік і 200 калгасных двароў, канюшні, свінарнік, кароўнік засіхацяць прывабным электрычным святлом.

У калгасным клубе ўстановім кіно-стацыянарку. Наш калгаснік Вашына Алесь ужо канчае курсы кіно-механікаў у Менску.

З вясны намечана пабудаваць парк культуры і адпачынку. Месца вельмі прыгожае.

А будаваць-жа будзем нямала: новы свінарнік на 100 галоў. Ферма расце, прыплод мяркуецца даволі вялікі. **Пажарнае дэпо, узорны пяцікватэрны дом, дабудова клуба** (чытальня, бібліятэка). **Двухкіламетравая вуліца вёскі будзе выбрукавана, а па абочынах будуць палажаны шырокія тратуары.**

Але нам патрэбен капельмейстэр для арганізацыі духавога аркестра, нам патрэбен інструктар фізкультуры. Раённыя арганізацыі павінны нам дапамагчы.

Ш. М. ГЕЙФМАН.

Старшыня калгаса «Чырвоны баец», Дзяржынскага раёна.

ПАГАДАНАЎ Я. П. НАВІЦКІ ЎЛАДЗІМІР

НАСУСТРАЧ СОНЕЧНАЙ БУДУЧЫНІ

Наша краіна ў арэоле славы. Мы заваёўваем нашу сонечную будучыню ў барацьбе. Яшчэ моцны вораг за рубяжом і не дабіты ў нашай краіне. Тут навука становіцца вострай, паражаючай зброяй.

Наша акадэмія, нашы інстытуты, нашы кафедры — усё гэта ў распараджэнні нашай радзімы — гэтай кузні шчасця для ўсяго працоўнага чалавецтва, гэтага магутнага вулкана невычэрпнай энергіі, натхняючай увесь наш калектыў будаўнікоў соцыялізма і кожнага з нас паасобку на далейшыя перамогі і подзвігі ў славу пераможнага сцяга партыі Леніна-Сталіна.

І кожны з нас, на любым участку, дзе ён волей пераможнай краіны пастаўлен, зрабіў, зрабіла-б, на такім адцягненым участку, на якім працую я—матэматыка — штодзённа і штогадзінна робіць усё, каб вышэй узняць сцяг саветаў, сцяг савецкай навукі.

рэдактарам раздзела беларускай літаратуры і мастацтва. Задача-ж рэдакцыі гэтай энцыклапедыі — арганізаваць і даць жывы, свежы матэрыял, а гэта патрабуе вельмі актыўнага і вельмі адказнага ўдзелу ў рабоце. Другая важная работа па лініі Акадэміі — выдаць другую часць гісторыі беларускай літаратуры (першая часць здана ў друк і выйдзе ў пачатку 1935 г.).

Вось мая планавая работа на 1935 г., апроч работы па лініі грамадскіх абавязкаў. Задачы, пастаўленыя вялікім соцбудаўніцтвам Савецкай краіны, каласальны. Абавязак-жа кожнага свядомага і чэснага савецкага грамадзяніна — прылажыць максімум увагі, максімум энергіі і стараннасці на ажыццяўленне той задачы, якая на кожнага з нас ускладаецца.

Я. КОЛАС.

Народны паэт рэспублікі.

БЛІСКУЧАЯ ПЕРСПЕКТЫВА

Азіраючыся на скромную работу кафедры будаўнічай механікі Беларускага політэхнічнага інстытута, якой я кірую, хочацца адзначыць, што ў мінулым годзе мы разам з усім калектывам выкладчыкаў і студэнтаў інстытута дабіліся даволі значных вынікаў. Але ці можам мы задаволіцца дасягнутым?

У 1935 год мы ўваходзім са значна больш узрослымі задачамі. Мы павінны весці барацьбу за павышэнне якасці нашай работы ва ўсіх яе галінах, за арганізацыю механічнай лабараторыі для развіцця эксперыментальнай навукова-даследчай работы.

Мы намячаем скончыць у 1935 годзе навукова-даследчую работу «Праблема найменшых адлегласцей», якая мае вялікае значэнне для планавання сацыялістычнай гаспадаркі. Мы мяркуем таксама закончыць рад работ, маючых практычнае значэнне для паляпшэння тэарэтычных разлікаў будаўнічай механікі.

Перад намі пачатак новай эпохі, змяняючай выгляд вялікай краіны, змяняючай самога чалавека на парозе бяскласавага грамадства. Перад намі бліскучая перспектыва, якая ўзмацняе нашу волю, энергію і творчасць для выканання планаў вялікіх работ другой пяцігодкі. І мы ўпэўнены, што выканаем намечаныя работы пад кіраўніцтвам вялікай камуністычнай партыі, партыі Леніна-Сталіна.

Праф. А. А. КРАЎЦОЎ.

НАСУСТРАЧ СПАЖЫЎЦУ

У мінулым, 1934 годзе мы зрабілі першы крок у сэнсе задавалення патрабаванняў рабочага спажыўца. Мы асвоілі выпуск буфетаў і кухонных шафаў, прычым зусім не дрэннай якасці. На 1935 год, акрамя павелічэння выпуску ўжо асвоенай прадукцыі, мы павінны будзем наладзіць выпуск **пісьмовых сталоў і мяккіх дубовых дыванаў.**

Нам зацвердзілі праграму на **5.941 тыс. руб.** Гэта складае **105,9 проц.** супроць плана 1934 года. Кожны год выклікае далейшы рост завода і паляпшэнне яго работы.

Безумоўна, выкананне праграмы 1935 г. не абыйдзецца без некаторых трудпасцей. Мы не разлічваем на тое, што перамога прыйдзе сама, што план неяк сам па сабе будзе выкапан. Зразумела, прыдзецца папрацаваць і папрацаваць грунтоўна.

Э. Б. СОСНЕР

Брыгадзір сталінскай брыгады ф-кі імя Клары Цэткін.

ДЗВЕ ЗАДАЧЫ

На 1935 год я стаўлю перад сабой вялікія задачы. Скажу толькі аб двух асноўных.

Першая. Зараз кожная работніца маёй брыгады абслугоўвае тры насочных варштаты сістэмы «Ідэал». Але некаторыя работніцы маёй брыгады — Мітаўская, Каштанава — пасляхова спраўляюцца з чатырма варштатамі, прычым не толькі выконваюць, але перавыконваюць норму. Замест 126 пар панчох яны выпускалі за дзень па 200 пар.

Таму я рашыла ў бліжэйшыя 2-3 месяцы новага года ва што-б там ні стала навучыцца самой і навучыць работніц маёй брыгады працаваць на чатырох варштатах.

Другое, да чаго я імкнуся ў 1935 годзе — гэта ўступіць у партыю. Мне 22 гады. Напэўна ў гэтым годзе ўстане пытанне аб перадачы мяне з камсамола ў рады КП(б)Б. Гэта будзе самым шчаслівым днём у маім жыцці.

КРУГЛОВА КАЦЯ

Брыгадзір сталінскай маладзёжнай брыгады ф-кі імя Клары Цэткін, дэлегат XI усебеларускага з'езда саветаў.

БРЫГАДА БУДЗЕ ЛЕПШАЙ

1935 год я сустракаю з вялікімі перспектывамі. Перш за ўсё я рашыла, што мая брыгада павінна ва што-б там ні стала ў першыя-ж месяцы новага года канчаткова заваяваць сцяг гаркома камсамола.

Другое — мне трэба зноў зрабіць сваю брыгаду суцэльназотаўскай. Але ў яе ўступілі нядаўна 30 новых работніц, якія не былі яшчэ ахоплены тэхвучобай і не здалі экзамена на зотаўскі значок. Я стаўлю перад сабой задачу — у першым-жа квартале ахапіць усіх работніц маёй брыгады тэхвучобай і дабіцца зноў звання зотаўскай брыгады.

І трэцяе—гэта самой вучыцца. Мне вельмі хочацца паступіць на рабфак. Думаю, што мне ўдасца спалучыць вучобу з працай на вытворчасці.

Е. КРАСНЕР

Рабочы зборачнага цэха завода імя Молатава

ВЫВУЧУ ТЭХНАЛОГІЮ ДРЭВА, ЧАРЧЭННЕ І ГЕАГРАФІЮ

На 1935 г. я намеціў вялікую праграму. Я працую па ўстаўцы інкрустацыі. Гэта работа патрабуе вялікай кваліфікацыі. У маёй брыгадзе толькі я адзін пакуль што ведаю гэту справу. Думаю падрыхтаваць некалькі рабочых, калі адміністрацыя пойдзе мне насустрач.

Сорамна сказаць — я яшчэ не зотавец. Не здаваў я тэхмінімуму таму, што да маёй кваліфікацыі трэба прад'яўляць большыя патрабаванні. У 1935 г. абавязкова стану зотаўцам, прычым здам тэхэкзамен па павышанаму тэхмінімуму.

Стаўлю сваёй задачай добра вывучыць **тэхналогію дрэва, чарчэнне і геаграфію.**

Жыву я зараз у нядрэннай кватэры. Але яна ўжо малая для мяне. Думаю ў 1935 атрымаць новую кватэру ў доме, які будуе завод. Гэта будзе кватэра з усімі выгодамі. Старэйшая дачка ў гэтым годзе кончыць сямігодку і пяройдзе ў 8 клас.

Малодшая — Рая—пойдзе ў школу.

Буду вучыцца сам, будуць вучыцца і растці мае дзеці.

на чале з любімым таварышам **Сталіным;** адлюстраваць у музыцы гэроіку будаўніцтва. У прыватнасці выношваю і абдумваю сімфанічны твор на смерць т. Кірава. На чарзе пісанне оперы «Ак-Гюль» па тэму нацыянальнай палітыкі партыі. Хацелася-б як след заняцца масавым спевам для калгаснікаў і чырвонаармейцаў. Буду прадаўжаць апрацоўку народнага беларускага спеву і спеваў іншых нацыянальнасцей Саюза, як асабіста, так і з маладняком кампазітараў, якіх я вучу ў Белдзяржкансерваторыі. Работы хопіць. Умовы добрыя, а сілы самі прыбудуць.

Кампазітар В. ЗАЛАТАРОЎ.

Прафесар Беларускай Дзяржаўнай кансерваторыі.

І. А. ЧОРНЫ

Студэнт-выпускнік політэхнічнага інстытута, хіміка-тэхналагічнага факультэта.

НА КАРЫСЦЬ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РАДЗІМЕ

У 1935 годзе я канчаю шкляное аддзяленне Політэхнічнага інстытута. Ведаючы шкляную прамысловасць практычна, я працаваў да інстытута шкloдувам на заводах БССР, а зараз, удасканаліўшы свой вопыт тэарытычна, я на новы год стаўлю сабе некалькі галоўных задач.

Па-першае, пачну з перабудовы падачы шыхты ў ванную печ. Да гэтага часу ў нас шыхта (матэрыял, з якога варыцца шкло) падаецца ў печ перыядычна, асобнымі засыпкамі. Гэта зніжае прадукцыйнасць ваннай печы і не дае раўнамернай добраякаснай варкі шкла. Заграніцай ужо даўно практычна ажыццяўляюць бесперапынную падачу шыхты ў ванную печ.

Прафесар Блюмін зараз працуе над такой штукатуркай для атынкавання брусоў, з якіх будуецца ванная печ. Гэта значна павялічвае тэрмін службы печы і безумоўна дае вялікую эканомію. Практычным укараненнем гэтага мерапрыемства, адкрытым праф. Блюміным, я таксама займуся на заводзе ў 1935 годзе. Гэта мая другая задача.

Зараз канчаю інстытут. Перада мною вялікая будучыня. Не хапае **слоў, каб выказаць тое шчасце, тую радасць, з якой я зараз іду на вытворчасць, дзе разам з рабочымі будзем авалодваць і рухаць наперад нашы сацыялістычныя прадпрыемствы, аснашчаныя навейшай тэхнікай.**

Старшыня калгаса «Новая зара», Замошскага сельсовета, Асіпавіцкага раёна.

ЗА КУЛЬТУРНУЮ КАЛГАСНУЮ СЯДЗІБУ

Поперак дарогі, указанай нам нашым любімым правадыром тав. **Сталіным,** стаў хутар.

У калгасе 66 гаспадарак. Больш паловы з іх раскіданы на адлегласці 3 клм. ад цэнтра калгаса. Гэта хутаршчына не дае нам магчымасці ўстанавіць цвёрдую працоўную дысцыпліну, спрыяе прагулам, спазненням на работу, зніжае прадукцыйнасць працы, б'е па працадню. На хутарах развіваюцца пакражы. Нарэшце, хутар не дае магчымасці забяспечыць усе ўзрастаючыя культурныя запатрабаванні калгаснікаў. Напрыклад, мы тут на цэнтральнай сядзібе рэгулярна па вечарах чытаем газеты, кніжкі, слухаем радыё, патэфон. Калгаснік, які жыве на хутары, зімой з самага вечара запіраецца ў хаце, як мядзведзь у бярлозе.

Гэта выклікае ў нашых калгаснікаў стыхійную цягу сцягнуць хутары ў адно месца, бліжэй да калгаснай сядзібы, дзе толькі за гэты год мы пабудавалі ўжо канюшню на 40 коней, студню, гароднехавальнік на 40 гектараў бульбы і пажарнае дэпо.

У 1935 годзе—трэцім годзе другой пяцігодкі — мы прыступаем да ліквідацыі хутароў — гэтай праклятай спадчыны Сталыпіна і Прышчэпава. Першыя, найбольш далёкія хутары думаем пачаць сцягваць у лютым.

Далей у рабочым плане на 1935 год у нас запісана:

Пабудаваць кароўнік на 80 галоў, у тым ліку і памяшканне для цялят, лазню, каб калгасніку было дзе памыцца, і клуб, дзе-б калгаснік мог адпачыць і культурна правесці час. Гэтым мы пакладзем пачатак культурнай калгаснай сядзібе, калгаснаму пасёлку.

Лесаматэрыялы, цвікі, шкло, жалеза мы ўжо набылі.

Загадчык свінатаварнай фермы калгаса «Ударнік прамысловасці», Дзяржынскага раёна.

АЎЛАДАЕМ ТЭХНІКАЙ СВІНАГАДОЎЛІ

Вось пачынаецца злучная кампанія. Да яе патрэбна загадзя падрыхтавацца. Абсталявалі мы ўжо спецыяльную радзільню для свінаматак, а іх у нас 37 штук. Кожнай супароснай матцы мы выдзялялі дадаткова па поўкілограма зерневых кармоў. Падкармліваем іх добрымі кармамі з ячменнай мукі.

З новага апаросу даб'ёмся не менш 7 дзелавых парасят ад кожнай свінаматкі. У мінулым годзе адыход складаў усяго 2 процанты, а зараз і гэтага не будзе. Па-першае, гэта чыстата, хоць і зараз у нас на свінарніку не брудна. Але мы ўвядзем для кожнай свінаркі санмінімум, які яны павінны будуць захоўваць у абавязковым парадку — тры разы ў тыдзень рабіць дэзінфекцыю. Гэта я ўжо сам буду рабіць.

У гэтым годзе палепшым пароду свіней. Купілі ўжо племяннога храка. З новага апаросу адбяром для вырошчвання лепшых матак.

У 1934 годзе мы адкармілі 35 свіней па 100 кілограм кожная для здачы дзяржаве. У гэтым годзе мы дамо не менш 60 штук па 150 кілограм.

Тут-жа каля свінарніка пасеем свой участак канюшыны для выпасу, 3 га пад зерневыя культуры. Прыдзецца нам пабудаваць новы свінарнік на 80 галоў, бо гэты ўжо малаваты. Рыхтуем яшчэ адну свінарку, бо трэім ўжо цяжкавата спраўляцца, ды да таго-ж трэба рыхтаваць дастойную сустрэчу «новаму пакаленню».

Каб стаць сапраўды перадавой свінагадоўчай фермай, патрэбна вучыцца. Мала мы дагэтуль займаліся вучобай. На новы год я так і намеціў два разы ў пяцідзёнку займацца нам усім зоатэхвучобай.

У надыходзячым 1935 годзе дам практычнае рашэнне праблемы Картана і Мунжэ, што будзе мець вялікае значэнне не толькі для праблематыкі дыферэнцыяльных раўнанняў, але і для раду праблем геаметрыі, механікі і фізікі. Гэтым самым мне ўдасца вырашыць праблему рэдукцыі і інтэгрыравання.

Вялікага значэння работы, звязаныя з пытаннямі ўмацавання абараназдольнасці краіны, будуць весціся ў кіруемым мною фізіка-матэматычным інстытуце Акадэміі навук. Тут і тэарэтычныя і эксперыментальныя праблемы ў галіне фізікі і матэматыкі.

Бадзёра і ўпэўнена, разам з усёй маёй краінай, я ўступаю ў новы год. Натхняемая справамі партыі, справамі ўсёй краіны, кіруемая партыяй савецкая навука дасць у надыходзячым годзе работы, сапраўды вартыя эпохі сацыялізма.

Акадэмік БУРСТЫН.

В. Г. КАМЕНСК

Студэнт 5-га курса будаўнічага факультэта Беларускага політэхнічнага інстытута.

МАЕ ПЕРСПЕКТЫВЫ

Зараз я працую над дыпломным заданнем, распрацоўваю праект зборна-разборнага ангара.

Гэты праект цікавы з пункту гледжання статыстычнага разліку і канструкцый. Канструкцыі такіх ангараў маюць агромадную вобласць удасканалення і прымянення новых будаўнічых матэрыялаў.

Пасля сканчэння інстытута пачну працаваць над распрацоўкай будаўнічай часткі тыповага праекту раённай электрастанцыі, што ў цяперашні момант асабліва важна ў нас у БССР.

Я шчаслівы тым, што буду працаваць для Краіны Саветаў, як малады савецкі спецыяліст, атрымаўшы высокую кваліфікацыю за перыяд вучобы ў нашым савецкім вузе.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ГАРАДСКОГА АДДЗЕЛА УНУТРАНОГА ГАНДЛЮ

Мінскі гарадскі аддзел унутранога гандлю паведамляе, што ў адпаведнасці з пастановай Наркомунтгандля СССР з 1 студзеня 1935 г. устаноўлены наступныя цэны на хлеб і **хлебна-булачныя вырабы.**

з мукі 95 проц. памолу жытняй:

а) формавы — 1 руб. кгр.
б) подавы — 1 руб. кгр.
в) подавы круглы — 1 руб. кгр.
г) заварны — 1 руб. кгр.

з мукі пшанічнай 85 проц. памолу:

а) калач формавы — 2 руб. кгр.
б) подавы — 2 руб. кгр.
в) батоны — 2 руб. кгр.

з мукі пшанічнай 30 проц. памолу:

а) калач з ізюмам — 6 р. 50 к. кгр
б) хала плеценая — 7 руб. кгр.
в) здоба венская — 8 руб. 50 к. кгр.
г) французская булка 70 к. 100 гр.
д) французская булка 1 р. 40 к. 200 гр.
е) баранкі, сухары, сушкі 7 р. 50 к. кгр.

Заг. горунутгандлю САФ'ЯН.

ПАПРАЎКА

У пастанове Савета Народных Камісараў СССР «Аб адмене картачнай сістэмы па печанаму хлебу, муцэ і крупе і сістэмы агрэвырвання тэхнічных культур», змешчанай у «Звяздзе» № 275 за 9 снеж. 1934 г., цана на авёс для [illegible] поеса памылкова ўказана [illegible], а трэба **75 кап.** за кілограм.

Адказны рэдактар Н. ЛЕ[illegible]

Менск, друкарня «Звязда». Выпускаючы — КРУЧКОЎ, ст. карэктар — БЯРОЗАВІК, ст. метранпаж — ПЕРАКЛАДНЕЎ, ст. старшы ыпёр — ПЕДЗІК, ст. друкар — АНУЧЫН. Тыраж 101720. Ул. Галоўлітбела № К—[illegible]